

320

KORT ONDERRICHT

OVER

DE MEDITATIE

DOOR DEN

WEL-EERW. PATER EGIDIUS VOGELS

REDEMPTORIST

ROERMOND

WATERREUS, DRUKKER EN UITGEVER

NEEDSTRAAT NO 433

Wetf.
Vak 51

KORT ONDERRICHT
OVER
DE MEDITATIE

VAK

51

No. 320

KORT ONDERRICHT

OVER

DE MEDITATIE

DOOR DEN

WEL-EERW. PATER EGIDIUS VOGELS

REDEMPTORIST

ROERMOND

M. WATERREUS, DRUKKER EN UITGEVER
NEERSTRAAT, n° 133

—
1888

GOEDKEURINGEN

Imprimatur servatis servandis.

Amstelodami hâc 26 Aprilis 1887.

P. OOMEN,
C. SS. R. SUP. PROV.

Imprimatur.

P. J. H. RUSSEL
CAN. PÆN. ET PROF. LIBRORUM CENSOR.

Ruræmundæ, 1 Nov. 1887.

Imprimatur.

Leodii, 17 novembris 1887.

M. RUTTEN,
VIC.-GEN.

VOORWOORD.

Dit *kort Onderricht over de Meditatie* is genomen uit het eerste deel der overschoone meditatiën van den WelEerw. Pater E. Vogels, Redemptorist, meditatiën, welke hij vervaardigde over het *Leven*, het *Lijden* en de *Verheerlijking* van Onzen Heer Jezus Christus en die met elkander eene reeks voor een geheel jaar uitmaken. (1) Zij behoeven zeker geen aanprijzing van onzen kant. Pater Vogels, de man van gebed bij uitnemendheid, die zoovele uren van den dag in meditatie doorbracht, bidt en doet hier bidden, zoodat dan ook deze schoone reeks van meditatiën een uitmuntende handleiding zijn voor allen, die zoowel in het klooster als in de wereld,

(1) Het eerste deel, behelzende meditatiën van het begin van den Advent tot het begin van de Vasten, verscheen reeds, de twee volgende deelen zullen, zoo hopen wij, insgelijks spoedig in druk gegeven worden.

eenige oogenblikken van den dag aan het overwegend gebed willen wijden, en zoo waarlijk godvruchtig willen leven. Het kort onderricht echter dat deze overwegingen voorafgaat, kwam ons echter zoo nuttig en praktisch voor, dat wij niets beter meenden te kunnen doen, dan daarvan ook eene afzonderlijke uitgave te bezorgen. Geheel ingericht naar de methode van den H. Kerkleeraar, den H. Alphonsus Maria de Liguori en duidelijk en klaar uiteengezet, leert het ons de meditatie als iets zeer gemakkelijks en eenvoudigs kennen; het doet ons overtuigend de noodzakelijkheid ervan inzien, maakt ons het inwendige gebed, waarlijk beminnelijk, ja doet ons de zoetheid daarvan dóór en dóór smaken. Moge dan dit « kort onderricht » dat waarlijk een volledige handleiding kan genoemd worden, in duizende handen komen en duizende zielen tot het overwegend gebed overhalen.

KORT ONDERRICHT

OVER

DE MEDITATIE.

§ 1. *Over den aard en de noodzakelijkheid der Meditatie.*

1. Mediteeren is niets anders dan eene waarheid des geloofs of der zedeleer godvruchtig overwegen, om daardoor heilzame gedachten, gevoelens en voornemens in zich op te wekken, ten einde ter rechter tijd goede vruchten voort te brengen.

De vrucht der meditatie bestaat voornamelijk in *de goede voornemens*, en in de getrouwheid, om die in beoefening te brengen, zoo dikwijls de gelegenheid er zich toe aanbiedt.

2. Mediteeren is een allerheilzaamste en

allernoodzakelijkste oefening. De heilige Theresia noemt de meditatie, « den *koninklijken weg* naar den hemel; het kanaal van alle genaden en den waren schat van alle hemelsche goederen. »

3. De H. Augustinus vergelijkt de meditatie bij *een licht* in een duisteren nacht. Zonder licht stelt men zich in gevaar van af te dwalen en in den afgrond te vallen, vooral als men zich op een onbekenden, smallen en glibberigen weg bevindt. Edoch, hoe onzeker, hoe smal en glibberig is de weg des hemels!... Christus zelf roept met verwondering uit: *hoe eng is de poort en hoe nauw de weg, die ten hemel leidt, en hoe weinigen zijn zij, die hem vinden!* (Matth. 7. 14.) Hij vermaant ons *brandende lampen* in onze handen te nemen, ten einde den Bruidegom als hij komt, terstond open te doen (Luc. 12-35). Deze *brandende lampen*, zegt de H. Bonaventura, zijn de heilige meditatieën, waardoor het verstand verlicht en het liefdevuur in onze harten ontstoken wordt. De profeet

David, tot God sprekende, zegt: *Uw woord is een lantaarn voor mijne voeten en een licht op mijne wegen.* (Ps. 118). Maar wat nut zal die lantaarn ons aanbrengen, als wij ze niet aansteken, of wat voordeel zal haar licht ons verschaffen, als wij er ons niet mede voorlichten? ongetwijfeld geen; zoo ook zal het Woord Gods, of de waarheid van het Evangelie ons geen voordeel aanbrengen, tenzij wij die door de meditatie ophalen, door de goede voornemens bij ons dragen en ons er mede voorlichten.

Uit ons zelve zijn wij blind; immers ons verstand is verduisterd door de zonde van Adam, voornamelijk in de zaken, die God en de zaligheid aangaan: maar de meditatie gelijkt eene lantaarn, die ons verlicht om eenerzijds de boosheid der zonde, de ijdelheid der wereld en het bedrog harer goederen, vermaken en grootheden, en anderzijds de oneindige volmaaktheden van God, de waarde der ziel, de schoonheid der deugd en het belang der zaligheid duidelijk in te zien.

Zij is als *een spiegel*, gelijk de H. Bonaventura schrijft. Evenals men in een spiegel de vlekken des aangezichts opmerkt, zoo merkt men in de meditatie die der ziel op. Dikwijls verbeeldt men zich geene gebreken of onvolmaaktheden te hebben, omdat men er geen acht op geeft; maar, als men in de meditatie tot in het binnenste van zijn geweten doordringt, dan staat men verbaasd over de veelvuldige fouten, die te voren ons onbekend waren.

De Heiligen, die gewoon zijn, dagelijks zich toe te leggen op de meditatie, zien vele fouten, welke voor ons verborgen blijven. Wij zijn blind, omdat wij de meditatie verwaarloozen, of omdat wij ze met onachtzaamheid en overhaasting verrichten. Wij moeten gelooven, dat wij blind zijn, en daarom dikwijls tot God verzuchten met den blinde van het Evangelie: *Jezus, zoon van David, ontferm U mijner. Mijn Zoon*, vroeg Jezus, *wat wilt gijdat Ik u doe?* — Hij zeide: *Heer, dat ik zien moge*. Zoo ook moeten wij vurig verlangen, dat God

ons verlichte, om te zien, hoe nietig wij zijn en hoe groot God is ; hoe ondankbaar en boos wij zijn, en hoe goed en heilig God is, om te zien, hoe nietig het aardsche en hoe kostbaar het hemelsche is, ten einde voortaan niet meer voor ons zelve noch voor het aardsche, maar voor God en voor den hemel te leven.

4. De H. Alphonsus de Liguori noemt de meditatie onzen *steun*. Door de zonde van Adam is niet alleen ons verstand verduisterd, maar ook onze wil verzwakt; zoodat wij behoefte hebben, niets slechts aan licht, maar ook aan sterkte. Deze nu krijgen wij door de meditatie. Ons hart is in zich zelf koud en onbuigzaam, gelijk ijzer ; maar door de meditatie ontvlamt het in liefde tot God. De profeet David zegt : *In meditatione mea exardescit ignis: in mijne overweging ontvlamt het vuur*. Wanneer het vuur der Goddelijke liefde in ons ontvlamt, wordt het hart buigzaam, gelijk gloeiend ijzer, en het laat zich bewegen tot het beoefenen der deugden, waarvan het afkee-

rig was; door het beoefenen der deugden, verkrijgt het meer genade en zoo wordt het versterkt tegen de bekoringen, tegen de gevaren, tegen de aanlokkingen der wereld en hare minnaars, en het zegeviert over al zijne vijanden, over den duivel, de wereld en het vleesch. Hij daarentegen die de meditatie verwaarloost, is zwak en onstandvastig en laat zich lichtelijk door de zonde overwinnen.

5. De H. Chrysostomus vergelijkt de meditatie bij eene *fontein* in het midden van een tuin. Wanneer een fontein water geeft en de aarde besproeit, maakt zij die vruchtbaar; maar als zij uitdroogt, kwijnen de planten. Ditzelfde geldt van de meditatie; zij maakt de harten vruchtbaar; maar wordt zij verwaarloosd, dan kwijnt het hart en wordt onvruchtbaar.

Gelukkig, mag ik hier met den H. Alphonsus uitroepen, gelukkig de religieus, gelukkig ieder Christen, die den geest des gebeds en der meditatie bezit, en zijn hart gedurig tot God verheft door de meditatie!

Zoo iemand zal, gelijk een boom aan den oever van een vruchtbaren stroom, overvloedige vruchten van deugd voortbrengen, te weten: vruchten van versterving, van nederigheid, van gehoorzaamheid, van milddadigheid, van liefde jegens den evennaaste, bijzonder jegens de armen, zieken en noodlijdenden, van liefde jegens God, van gelatenheid, of overgeving aan Gods wil, enz.

Ongelukkig daarentegen die het gebed en de meditatie verwaarloost of met onachtzaamheid verricht! De H. Alphonsus sprekende van zulk een religieuze zegt:
» Zij was eertijds een voorbeeld van zedig-
» heid, ootmoedigheid, nauwgezetheid,
» ingetogenheid, ijver, godsvrucht, ver-
» sterving, liefde, gediensdigheid enz.
» maar na het gebed en de meditatie ver-
» laten te hebben, ontwaart men spoedig
» bij haar eene groote vrijheid en ver-
» strooidheid in hare blikken, in hare
» handelingen, in hare woorden en ge-
» spreken; hare eigenliefde wordt door

» het minste woordje gekrenkt, zij krijgt
» afkeer van de versterving, zij verwaar-
» loost de goede voornemens, en voelt zich
» getrokken tot ijdele vermaken, tot zin-
» nelijke voldoeningen, tot lichamelijke
» gemakken en wereldsche uitspannin-
» gen. » Zoo spreekt de H. Alphonsus van
eene religieuze die het gebed en de medi-
tatie verzuimt.

Hetzelfde mag men even zeer of zelfs
veel meer nog zeggen van iemand, die in
de volle wereld leeft; wijl hij door het
verkeer met de wereld meer aan verstrooi-
ingen is blootgesteld en dus meer noodig
heeft, zich door het gebed en de meditatie
te versterken tegen de gevaren, die hem
van alle kanten omgeven.

6. De H. Chrysostomus vergelijkt de
meditatie bij *den wortel* eens wijngaards;
wanneer de wortel kwijnt, kwijnt ook de
stam en blijft onvruchtbaar; even zoo gaat
het met den christen, die de meditatie ver-
waarloost; hij kwijnt en blijft onvrucht-
baar voor den hemel. Dit bevestigt de god-

vruchtige Rufinus, die zegt, dat alle vrucht voortspruit uit de meditatie, en het zonder mirakel niet mogelijk is christelijk te leven, als men de meditatie achterlaat.

7. De waarheden van ons H. Geloof worden vergeleken bij *het vuur*. Ofschoon het vuur de kracht heeft om brandstoffen te ontsteken, zal het evenwel die niet doen branden, tenzij ze met het vuur in aanraking komen; zoo hebben de waarheden van het geloof ook wel de kracht, om onze harten te ontvlammen; zij zullen het evenwel niet doen, tenzij die waarheden met onze harten in aanraking komen door de meditatie.

Bij voorbeeld : Wat indruk zal de dood, het oordeel, de hel, de hemel, het lijden van Jezus, de liefde van God, zijne oneindige volmaaktheden, enz. op ons maken, als wij er niet aan denken? 't Is niet genoeg, die waarheden te kennen en te gelooven, maar men moet ze ook in zijn hart dragen, ten einde zij de gewenschte vruchten voortbrengen.

a) Hoe zou iemand de goederen der wereld kunnen verachten, de moeielijkheden, die hij op den weg der zaligheid ontmoet, overwinnen en standvastig blijven te midden der wederwaardigheden, beledigingen en bekoringen die hem drukken, indien hij door het beschouwen der eeuwige waarheden en der liefde Gods niet aangemoedigd en ondersteund werd?

b) Hoe zou iemand eene ware droefheid over zijne zonden kunnen hebben, indien hij de leelijkheid en de boosaardigheid der zonde niet overwoog?

c) Hoe zou iemand den moed hebben, zich in alles te verloochenen, zijn kruis op te nemen en Jezus te volgen, tenzij hij van derzelve nut en noodzakelijkheid innig doordrongen ware en van liefde tot Jezus brandde? maar hoe zal hij zich daarvan doordringen en hoe zal hij dat liefdevuur in zich ontsteken, tenzij door aanhouden de meditatiën?

d) Hoe zal iemand den moed hebben, om zijne ongeregelde neigingen te be-

dwingen, zijnen wil af te sterven, de vermaken te vluchten, het zoete te verwijderen, het bittere gewillig aan te nemen, het ongelijk te vergeven, alles met geduld te lijden en zich in de vernederingen te verheugen; tenzij hij door vurige gebeden versterkt en door aandachtige overwegingen opgewekt worde, om over zich zelven te zegevieren?

e) Hoe zou iemand zijne plichten jegens God, jegens de H. Kerk, jegens zijne oversten, jegens zijne onderdanen, jegens den evennaaste en jegens zich zelven kunnen kennen en onderhouden, indien hij er niet aan dacht en zich er niet toe aanspoorde door aanhoudende gebeden en meditatiën.

8. Daar God, beter dan iemand, het voordeel en de noodzakelijkheid der meditatie kent, gaf hij er een stellig gebod van, zeggende aan zijn volk: *Gij zult deze mijne geboden leggen in uw hart en aan uwe kinderen leeren: gij zult ze overdenken, als gij zit in uw huis of wandelt langs het veld;*

gij zult er altijd aan denken, zoowel bij dag als bij nacht; gij zult ze voortdurend en op alle plaatsen voor oogen hebben. (Deutr. VI. 6.)

9. Sommigen willen zich verontschuldigen en zeggen: « Ik kan niet mediteeren; ik heb er geen genoegzame kennis toe. »

De H. Theresia antwoordt, dat voor de meditatie geene kennis, noch wetenschap of geleerdheid, maar alleen *liefde* noodig is. *Ad quam non vires corporis sed solus amor requiritur.* — Doch, wie durft zeggen: ik kan niet beminnen? Het gebeurt zeer dikwijls, dat de eenvoudigste menschen het best mediteeren, omdat zij het meest beminnen. Dit gaf de Zaligmaker te kennen, toen Hij zeide: *Ik loof U, Vader, Heer van hemel en aarde, dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen, en ze aan kleinen geopenbaard hebt. (Luc. X. 21.)*

Ook lezen wij in de levens der heiligen, hoe sommigen van geringe afkomst, en zonder kennis of geleerdheid, in de kunst

van mediteeren zeer ervaren waren, en er altijd, zelfs te midden hunner bezigheden, gebruik van wisten te maken. *De H. Isidorus* b. v. was een arbeider, een landbouwer; hij had weinig tijd om te bidden; maar wanneer hij werkte, dacht hij steeds aan God en hield zich altijd met heilige zaken bezig: hierdoor was hij Gode zoo aangenaam, dat de Engelen tot hem afdaalden en hem bij zijnen arbeid vergezelden. — Zoo kunnen alle menschen mediteeren. Eenvoudige menschen mediteeren over hunne affaires en over tijdelijke zaken; waarom zouden zij het ook niet kunnen over die zaken, die God en de zaligheid aangaan?

Eengierigaard mediteert over zijn geld; een koopman over zijn handel; een landman over zijne granen; met één woord, ieder overdenkt, hoe hij zijne tijdelijke zaken het best zal regelen, welke middelen hij moet aanwenden, welke beletselen uit den weg ruimen, enz. — Zoo mediteert ieder over zijne tijdelijke

belangen; daarom zeide de Zaligmaker: *Bekinderen dezor wereld zijn voorzigtiger in hunnen handel dan de kinderen des lichts...* Zou het geene schande voor ons zijn minder zorg te hebben voor onze ziel en zaligheid, dan de wereldling voor het vergankelijke?

Anderen verontschuldigen zich met te zeggen: « Ik kan geene gedachten vor- » men; ik ben altijd verstrooid; ik doe er » geen voordeel mede. »

Ook om deze redenen mag men de meditatie niet verwaarloozen; want *onvrijwillige* verstrooidheden, dorheden, duisternissen, tegenzin, afkeer, enz. beletten de vrucht der meditatie niet. De H. Augustinus zegt: (in 3 Regula) *Evagatio mentis, quae fit praeter praepositum, orationis fructum non tollit.* » De verstrooidheid, welke » zonder onze schuld is, belet de vrucht » des gebeds niet. » De grootste heiligen zijn er mede gekweld geweest. De profeet David, een man naar Gods hart, zuchtte er over, zeggende: *Cor meum dereliquit me.*

Mijn hart heeft mij verlaten (Ps. 83), en om daarna God te bedanken, zegt hij: *Inveni Domine cor meum, ut orarem ad Te. Heer, ik heb mijn hart gevonden, om tot U te bidden.* Indien de heiligen zoo klagen over de verstrooidheden, dan moeten wij niet verwonderd zijn, indien ook wij er mede geplaatst worden. Wij moeten ons dan vernederen en God bidden dat Hij ons zijne genade gelieve te geven om te kunnen bidden.

Ook de *vrijwillige* verstrooidheden zijn geene redenen om de meditatie te verwaarloozen; maar men moet zijn bestdoen, om zich niet meer aan vrijwillige verstrooidheden over te geven. Men moet de fout verbeteren, maar het goede niet achterlaten.

10. Daar de duivel het nut der meditatie kent, spant hij alles in, om ze ons lastig te maken, hetzij door afkeer en dorheid, hetzij door verstrooidheden, hetzij door slaperigheid, moedeloosheid, onpasselijkheid of verveling, ten einde wij ze

zouden verwaarloozen. Hier tegen wapent ons de H. Geest, als Hij zegt: *ne impediarius semper orare.* « Laat u niet verhinderen altijd te bidden. » De profeet Jeremias zegt, dat uit het verzuim der meditatie alle kwaad geboren wordt: *desolatione desolata est omnis terra: quia nullus est, qui recogitet corde.* Geheel de aarde is ten eenemaal aan de verwoesting prijs gegeven, omdat er niemand is, die uit er harte nadenkt. (Jerem. 12. 11.) De groote kardinaal Bellarminus beschouwt dit verzuim als de oorzaak, waarom sommige personen, ofschoon zij zeer godvruchtig schijnen en grooten ijver hebben, en zelfs alle acht dagen gaan biechten, evenwel aan vele fouten onderhevig zijn en blijven.

44. Daar de meditatie zoo voordeeligen zoo noodzakelijk is, zal niemand, die prijs op zijne zaligheid stelt, haar verzuimen. Hij zal dagelijks eenigen tijd weten te vinden, welke hij daartoe zal besteden. Men vindt tijd voor het tijdelijke, voor de kostwinning, voor het onderhoud van zijn

lichaam ; zou men dan ook niet eenige oogenblikken kunnen vinden, om te denken aan die groote zaak, aan die ééne noodzakelijke zaak, aan de zaak zijner zaligheid? De zaak der zaligheid is gelijk aan den koophandel ; de Zaligmaker zegt : *negotiamini dum venio*, « drijft handel totdat Ik kome. » (Luc. 19, 13.)

Wat doet een koopman om winst te maken? Hij is er altijd mede bezig: bij het opstaan en slapen gaan, bij het eten en drinken, te huis of op reis, altijd denkt hij er aan, en overlegt, op welke wijze hij het voordeeligt zal kunnen handelen, wat hij gevaarlijk of nadeelig moet vermijden. Dit alles doet hij, voor een vergankelijke winst ; zullen wij dan voor een onvergankelijke winst, voor eene eeuwige belooning ten minste niet evenveel doen ?

§ II. *Over de stof der meditatie.*

12. Alles, wat geschikt is, om ons van de zonden te verwijderen, tot het beoefe-

nen der deugden aan te sporen en in de liefde tot God te ontsteken kan dienen tot stof der meditatie. b. v. De korte duur van 's menschen leven, de ijdelheid der aardse grootheden, goederen en vermaken, de dood, het oordeel, de hel, de hemel, enz. De H. Geest zegt: *In al uwe werken gedenk uwe uitersten, en in eeuwigheid zult gij niet zondigen.* Ook het lijden van Jezus is daartoe bijzonder geschikt: de apostel Paulus zegt: *Herdenkt Hem, die tegen zich eene zoo groote tegenspraak van de zondaars geleden heeft, opdat gij door vermoeienis en ongeduld onder het lijden niet zoudet bezwijken.* (Hebr. 12. 4.)

De apostel zegt: HERDENKT, om te kennen te geven dat wij gedurigaan het lijden van Jezus moeten denken. Gelijk sommige dieren de spijsen herkauwen, zoo moeten wij het lijden van Jezus als op geestelijke wijze herkauwen door er gestadig aan te denken.

13. De ziel heeft, zoo wel als het lichaam, voedsel noodig; dat voedsel vindt

zij
voe
aan
zij
der
roe
gek
he
vo
ge
ge
di
da
da
ci
»
»
»
»

zij in de overweging van hetgeen Jezus voor ons geleden heeft. Met er dikwijls aan te denken, wordt zij zoo versterkt, dat zij alle aanvallen harer vijanden kan wederstaan. De apostel Paulus, die zich beroemde niets te kennen, dan *Jezus en dien gekruist*, was zoo geduldig, dat hij verheugd was, voor den naam van Jezus vervolgingen, vernederingen en mishandelingen te mogen lijden. Wij zullen dezelfde genade verkrijgen, als wij ons zoo levendig doordringen van het lijden van Jezus dat wij, als het ware, niets anders kennen dan Jezus en dien gekruist. De H. Franciscus van Sales zegt: « Het is eene zeldzaamheid, dat men geen voordeel trekt » uit de overweging van hetgeen onze Zaligmaker gedaan, gezegd of geleden heeft. Hij is de opperste Leermeester, » dien de hemelsche Vader op aarde gezonden heeft, om ons te leeren, wat wij » moeten doen. » (*Vraie et solide Piété. P. II. Cap. 44.*)

14. De heiligen vonden hun vermaak

in Jezus' lijden te overdenken, en verwierpen daardoor buitengewone genaden, vooral die van eene groote droefheid over de zonden — van een onoverwinnelijk geduld in het lijden — en van eene vurige liefde tot Jezus. *De H. Brigitta* was zoo gevoelig voor zijn lijden, dat zij er nooit aan kon denken zonder tranen te storten. Ook *de H. Franciscus van Assisië* weende somtijds luide, als hij aan het H. lijden dacht. Wanneer men hem eens vroeg: waarom hij zoo weende? antwoordde hij: « Ik » ween over het lijden van mijnen Heer » Jezus-Christus. » Ook *de H. Alphonsus de Liguori* was er zoo van doordrongen dat hij er gedurig van sprak, in zijne geschriften er gedurig melding van maakte en zijnen geest er steeds mede vervulde; van daar dat hij zoo geduldig was in al zijn lijden, in al zijne vernederingen, in al zijne ontberingen en in alles, wat den mensch bitter valt.

De eerbiedwaardige *Gerardus Maria Majella*, leekbroeder van de Congregatie des

Allerh. Verlossers, was er zoo vol van, dat hij niet kon rusten, zoo lang hij door het lijden niet gelijkvormig was aan Jezus; daarom was hij er op uit, om het lijden des Zaligmakers in alles na te volgen; daarom liet hij zich geeselen ten bloede toe, eene kroon van doornen op zijn hoofd zetten, en met geweld er in drukken; zelfs liet hij zich kruisigen, en wilde dat men hem, gelijk den Zaligmaker, met geweld op het kruis zou uitstrekken.

De kracht der liefde is waarlijk wonderbaar: zij dreef de heiligen aan om te lijden en liet hun geene rust, voor dat zij aan den gekruisten Jezus, het voorwerp hunner liefde, in alles gelijkvormig waren. Daarom zeide de apostel *Paulus*: *De liefde van Christus dwingt mij*, dat is « de liefde van Christus laat mij geene rust; zij praamt mij, om Hem te beminnen, voor Hem te lijden, en mij geheel voor Hem te slachtofferen: hij was er zoo vol van, dat hij zich verbeelde alles te kunnen en uitriep: *Wie zal ons scheiden van de liefde*

in Jezus' lijden te overdenken, en verwier-
ven daardoor buitengewone genaden, voor-
al die van eene groote droefheid over de
zonden — van een onoverwinnelijk geduld
in het lijden — en van eene vurige liefde
tot Jezus. *De H. Brigitta* was zoo gevoelig
voor zijn lijden, dat zij er nooit aan kon
denken zonder tranen te storten. Ook *de*
H. Franciscus van Assisië weende somtijds
luide, als hij aan het H. lijden dacht.
Wanneer men hem eens vroeg: waarom
hij zoo weende? antwoordde hij: « Ik
» ween over het lijden van mijnen Heer
» Jezus-Christus. » Ook *de H. Alphonsus*
de Liguori was er zoo van doordrongen
dat hij er gedurig van sprak, in zijne ge-
schriften er gedurig melding van maakte
en zijnen geest er steeds mede vervulde;
van daar dat hij zoo geduldig was in al
zijn lijden, in al zijne vernederingen, in
al zijne ontberingen en in alles, wat den
mensch bitter valt.

De eerbiedwaardige *Gerardus Maria Ma-*
jella, leekbroeder van de Congregatie des

Allerh. Verlossers, was er zoo vol van, dat hij niet kon rusten, zoo lang hij door het lijden niet gelijkvormig was aan Jezus; daarom was hij er op uit, om het lijden des Zaligmakers in alles na te volgen; daarom liet hij zich geeselen ten bloede toe, eene kroon van doornen op zijn hoofd zetten, en met geweld er in drukken; zelfs liet hij zich kruisigen, en wilde dat men hem, gelijk den Zaligmaker, met geweld op het kruis zou uitstrekken.

De kracht der liefde is waarlijk wonderbaar: zij dreef de heiligen aan om te lijden en liet hun geene rust, voor dat zij aan den gekruisten Jezus, het voorwerp hunner liefde, in alles gelijkvormig waren. Daarom zeide de apostel *Paulus*: *De liefde van Christus dwingt mij*, dat is « de liefde van Christus laat mij geene rust; zij praamt mij, om Hem te beminnen, voor Hem te lijden, en mij geheel voor Hem te slachtofferen: hij was er zoo vol van, dat hij zich verbeelde alles te kunnen en uitriep: *Wie zal ons scheiden van de liefde*

van Christus? Verdrukking of benauwdheid, of honger of naaktheid, of gevaar of vervolging, of het zwaard? Neen, niets van dit alles is er toe in staat: in al deze dingen blijven wij overwinnaren door Hem, die ons bemind heeft, want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch heerschappijen, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch geweld, noch hoogte, noch laagte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen afscheiden van de liefde Gods, in Jezus-Christus onzen Heer. (Rom. VIII. 35-39.)

Bovenal dient de *H. Maagd Maria* ons tot voorbeeld; zij dacht altijd aan Jezus, en overpeinsde in haar hart alles wat Hij gedaan en geleden had. Zij openbaarde aan de *H. Birgitta* (*libr. I. c. 77. Revel.*) dat Jezus' lijden, hetzij zij at, hetzij zij werkte, altijd levendig in haar geheugen bleef; dikwijls ging zij de plaatsen bezoeken, waar Jezus geleden, en welke hij met zijn bloed besproeid had. De godvruchtige *Justinus Micchovius* zegt, dat *Maria* de gehei-

men van Jezus' leven en lijden gestadig overwoog : « Al hare gedachten, woorden » en verzuchtingen waren er vol van : als » zij wandelde was het met Christus ; als » zij weende, was het om Christus ; als zij » verblijd was, was het over en om Christus ; niets was er in haar, waardoor zij » Christus niet afbeelde ; met één woord, » zij was geheel met God vereenigd en » Christus geheel toegedaan. Nimmer kon » zij het leven en lijden van haren Zoon » vergeten ; want haar hart was een aller- » helderste spiegel van het leven, het lijden en den dood des Zaligmakers. » Daar zij geheel met Jezus vereenigd was, altijd aan Hem dacht en alles om Hem deed, nam zij dagelijks toe in liefde tot God en leidde een hemelsch leven op aarde, zoodat zij in volle waarheid kon zeggen : *Ik leef, nu niet ik, maar Jezus leeft in mij.*

13. Laten wij, naar het voorbeeld der Heiligen, dagelijks het lijden van Jezus overwegen en ons beijveren zijn heilig leven na te volgen, wijl Hij daarom op aar-

de gekomen is: *Ik heb U een voorbeeld gegeven, zegt Hij, opdat gij doen zoudet, gelijk Ik gedaan heb.*

Gelukkig, ja duizendmaal gelukkig, zij die dagelijks iets van Jezus' leven en lijden overwegen, en tevens hun best doen om zijn voorbeeld na te volgen !

De H. Bonaventura zegt : » O mensch, » als gij wilt opklimmen van deugd tot » deugd, van genade tot genade, overweeg » dan dagelijks het lijden des Heeren ; » want niets is er, dat eene zoo algemeene » heiliging in onze ziel te weeg brengt. »

Ten einde deze overweging gemakkelijker te maken, heb ik het nuttig geoordeeld eenige meditatiën over het leven en lijden van Jezus, op eene eenvoudige wijze te schrijven, ten einde allen, ook de eenvoudigste menschen, gemakkelijk en voordeelig zouden kunnen overwegen. (1)

(1) Deze meditatiën getiteld « de Eenzame Duif » Zijn reeds gedeeltelijk, gelijk wij in ons voorwoord gezegd hebben, verschenen. Het 1ste Deel werd uitgegeven in 1887 voor België bij H. Dessain te Luik, voor Nederland bij M. Waterreus te Roermond. Prijs fr. 1.50 of 75 cents.

§ III. *Middelen en gesteltenis om goed te mediteeren.*

16. Het eerste middel om goed te mediteeren is HET GEBED.

Overtuigd dat de gave van mediteeren eene allergrootste genade is, en dat wij uit ons zelve daartoe niet in staat zijn, moeten wij met een ootmoedig en leerszaam hart, om deze genade bidden, met de Apostelen zeggende: *Domine, doce nos orare. Heer, leer ons bidden*; leer ons mediteeren, want uit eigene krachten zijn wij er niet toe bekwaam, daar wij uit ons zelve geene goede gedachte hebben, veel minder ons gedurende een kwartier uurs of langer met goede gedachten bezig te kunnen houden, gelijk men in de meditatie doen moet.

17. Het tweede middel is HET VERLANGEN.

Daar de gave van mediteeren eene groote genade is, moeten wij er vurig naar verlangen; dat verlangen moet groot

en als een honger zijn. De Zaligmaker zegt: *Zalig zijn zij die hongerig en dorstig zijn naar de rechtvaardigheid, want zij zullen verzadigd worden.* Zoo moeten wij ook verlangen naar de gaaf van mediteeren; want zij is zoo noodzakelijk, dat men kan zeggen, dat er onze rechtvaardigheid, onze volmaaktheid, onze volharding van afhangt; wijl het bijna onmogelijk is te volharden, indien wij het gebed en de meditatie verzuimen. Ongetwijfeld zou een arm en behoeftig man eene groote begeerte hebben om een ambacht te leeren, waardoor hij spoedig rijk zou kunnen worden; en zeker zou hij er zich met hart en ziel op toeleggen; moeten wij ons dan niet met een grooter verlangen en meer vlijt op de meditatie toeleggen, ten einde daardoor voor ons, die zoo arm aan de ziel zijn, een schat van genaden, van deugden en verdiensten te vergaren en rijk te worden voor den hemel?

18. Het derde middel is DE OEFENING.

Het gebed en het verlangen zijn niet

genoeg ; wij moeten daarenboven ons dagelijks in het mediteeren oefenen ; wij mogen de meditatie uit afkeer, tegenzin, dorheid enz. niet achterlaten ; wij moeten aanhouden en den tijd van genade met geduld afwachten ; maar tevens moeten wij er ons met ijver op toeleggen, zelfs dan als wij koud en ongevoelig zijn. De H. Theresia kon in het begin niet mediteeren, maar door te volharden is zij opgestegen tot een hoogen trap van beschouwing. In het begin had zij er een afkeer van, zij kon geene gedachten vormen, en de tijd verveelde haar ; dit heeft verscheidene jaren geduurd ; zij bleef evenwel volharden en volgens de voorschriften van haren biechtvader mediteerde zij dagelijks een uur lang, zonder dien tijd ooit te verkorten, ofschoon die haar zeer lang en vervelend was. God beloonde hare volharding en verleende haar in het vervolg de gaaf van mediteeren in een zeer verheven graad. — Zoo moeten wij ook doen. Ten tijde van dorheid en verveling moeten wij

ons vernederen zeggende : « O God! Gij » ziet hoe arm, hoe ellendig en nietig » ik ben; ik kan niets doen. Ontferm U » mijner, help mij, uw wil geschiede. » enz.

Als wij zoo ons best doen en volharden, zal God medelijden met ons hebben en ons ten bekwamen tijde verhooren.

19. Het vierde middel is: HET VERWIJDEREN DER ZONDEN, zoo wel der doodzonden als der dagelijksche; want zoo spreekt de Wijze man, *de wijsheid zal niet ingaan in eene booze ziel, noch blijven in een lichaam onderworpen aan de zonde*; wij moeten derhalve verzaken aan de zonden.

20. Het vijfde middel is: HET BETEUGELLEN DER KWADE NEIGINGEN. De Apostel zegt: *Een vleeschelijk mensch beseft de zaken niet die Gode aangaan. (I. Cor. 2. 14.)* Bijgevolg moeten wij van ons verwijderen niet alleen de zondige, maar ook de lichtzinnige en ijdele neigingen, b. v. de nieuwsgierigheid van alles te willen zien, hooren of weten, de uitgestortheid in onzen handel

en wandel, de gehechtheid aan onze gemakken, enz.

21. Het zesde middel, om meer en meer in het mediteeren te vorderen, is : HET HART VAN ALLES TE ONTHECHTEN, opdat het zich vrijer tot God verheffe, en zich inniger met Hem vereenige. De kleinste zaak is genoeg om ons van de volmaakte vereeniging met God terug te houden. Een dun draadje belet den vogel te vliegen. God verscheen aan Mozes in het brandenden braambosch ; maar het werd hem niet vergund tot God te naderen, tenzij hij de schoenen zijner voeten zou ontbinden ; de gehechtheid der Apostelen aan de zichtbare tegenwoordigheid van Christus, was voor hen reeds een beletsel om de volheid des H. Geestes te ontvangen. Hierdoor wordtte kennen gegeven, dat de geringste gehechtheid aan iets, buiten God, genoeg is, om ons van de vereeniging met God te berooven.

Die volkomene onthechting, waarvan hier gesproken wordt, en welke wij zeg-

gen noodzakelijk te zijn om goed te kunnen mediteeren, moet niet zoo verstaan worden, als waren wij *werkelijk* van alles onthecht, want zoo beschouwd, is zij de vrucht van veelvuldige gebeden en meditatiën, welke wij reeds gedaan hebben; maar wel, dat wij er rechtzinnig naar verlangen en er ons krachtdadig op toelleggen; dit immers moet het doel onzer meditatiën zijn. 't Is niet te doen om troost en zoetigheden te smaken, noch om verlichtingen te hebben, maar om de kwade neigingen te overwinnen en uit te roeien, om zich van de schepselen te onthechten, om zich met deugden te verrijken en zoo een met God te worden. — Zonder dat verlangen en die betrachting zullen wij weinig voordeel met de meditatie doen en altijd even onvolmaakt blijven. Daar de meesten hieraan ontbreken, vindt men er ook weinigen, die de gewenschte vruchten uit de meditatie trekken. Derhalve moet ons verlangen en ons streven zijn: ten 1ste, onze ongeregelde neigingen

te bestrijden ; ten 2^e, ons hart te onthechten van alles buiten God ; ten 3^e, ons te oefenen in alle soorten van deugden, en ten 4^e, ons geheel met God te vereenigen door de liefde, om Hem alleen, en niets buiten Hem, tenzij om Hem, te beminnen.

§ IV. *Over den tijd en de plaats, het beste geschikt tot de meditatie.*

22. De morgenstond is de geschiktste tijd om te mediteeren : « omdat, zegt de H. Franciscus van Sales, onze geest na » de nachtrust frisscher is en vrijer van » alle tijdelijke bekommelingen. » (*Inleid. tot het Godvr. leven, II Deel. 1. c.*). Alle Heiligen zijn van hetzelfde gevoelen. De H. Vincentius à Paulo vermaant elken christen om 's morgens vroeg op te staan, ten einde tijd te hebben, om te mediteeren, en wekt hem op, om zich door geene schijnredenen daarvan te laten afschrikken. B. v. eene lichte hoofd- of tandpijn, eene kleine ongesteldheid, een slapeloozen nacht, enz.

Als men verhinderd geweest is, om de meditatie te verrichten, moet men dat verlies nog op dienzelfden dag zien te herstellen, of als men daarin den ganschen dag verhinderd wordt, moet men zorgen dat verlies aan te vullen door *veelvuldige schietgebeden*. (H. Fr. de Sales, *Inl. tot het godvr. leven. II. D. 1. Cap.*)

2. De morgenstond is ook nog de geschiktste tijd, om door de meditatie den dag met God te beginnen. Alles behoort Hem toe en bijgevolg moet men alles tot Hem terugbrengen: Hij stelt er prijs op, dat wij Hem *de eerstelingen* van den dag geven; daarom had Hij in het oude Verbond de eerstelingen van alles, zoowel menschen, als van vruchten en dieren voor zich behouden; want mij behoort alles toe, *mea enim sunt omnia*, spreekt God de Heer. De Israëlieten in de woestijn moesten 's morgens vroeg uitgaan, om het manna *vòòr zonneopgang* te rapen; want zoo haast de zon opkwam, smolt het. Hier uit blijkt volgens de opmerking der HH.

Vaders, dat wij 's morgens vroeg vele genaden bij God kunnen vinden, welke wij naderhand te vergeefs zouden zoeken.

De duivel, die zich de eer van God wil toeëigenen, loopt altijd rond, doch bovenal 's morgens, om *de eerstelingen*, die aan God alléén toekomen, te ontvangen; dit doet hij, gelijk de H. Vincentius à Paulo opmerkt, door ons 's morgens, wanneer de tijd van opstaan daar is, nog een weinig te bed te houden, hetzij uit traagheid, hetzij omdat wij niet goed geslapen hebben, of een weinig vermoeid zijn, of eene kleine onpasselijkheid ontwaren, of afschrik hebben van de koude, enz. Wanneer wij ons om dergelijke redenen laten overwinnen en nog wat tebed blijven, dan geven wij *de eerstelingen van den dag* aan den duivel der traagheid, die het dan als het ware van God en Jezus-Christus afwint, wijl wij aan hem en niet aan God de eerstelingen geven. Hieruit moeten wij besluiten, 's morgens vooral goed op te passen, om onze eerste gedachten tot God

te keeren, en immer naarstig op te staan. Daarenboven moeten wij ons gewoon maken, van zoo wij 's nachts ontwaken, ons hart tot God te verheffen en ons zelve geheel aan Hem te geven, als mede gedurende den dag, dikwijls aan Hem te denken en ons door kleine maar vurige schietgebeden met Hem te vereenigen. Eindelijk moeten wij uiterst bezorgd zijn, om bij al onze werken eene goede meening te hebben; wijl dit het middel is, om veel voor den hemel te verdienen. De H. Maria Magdalena de Pazzi beschouwt dit middel als zoo heilzaam en krachtig, dat, volgens haar, alwie het goed zal onderhouden hebben, bij zijn dood recht naar den hemel zal gaan en bijgevolg vrij zal zijn van het Vagevuur.

23. *Hoe lang* behooren wij te mediteeren? Vele godvruchtige schrijvers zeggen dat wij dagelijks minstens *twee* uren daaraan moeten besteden; anderen spreken van *één* uur. (*De H. Fr. de Sales. Inl. tot het godvr. leven, II D. 1 cap.*) Zoo deden

de Heiligen zelfs temidden der drukste bezigheden, b. v. één koning David, één H. Ludovicus, koning van Frankrijk en andere heilige koningen en prinszen.

Wanneer wij er zoo veel tijd niet aan kunnen besteden, moeten wij toch bezorgd zijn om ten minste *eén half uur* of *een kwartier uurs*, voor de meditatie af te zonderen.

Personen die volstrekt geen vrijen tijd hebben, moeten dit herstellen door dikwijls aan God te denken, alsmede door zich op de zon- en feestdagen op eene bijzondere wijze met God en met de zaak hunner zaligheid bezig te houden, ten einde hunne fouten der voorgaande week te boeten, en God te bidden, om in het vervolg beter en deugdzamer te leven.

24. *Waar of op welke plaats* moet men mediteeren?

Men kan overal mediteeren, zelfs gaande, of werkende; evenwel, als het zijn kan, moet men daartoe de kerken of eenzame plaatsen verkiezen. Ik zeg, *als het*

zijn kan ; want zoo iemand daartoe geene gelegenheid heeft, hij doe het op die wijze welke hem het geschiktste voorkomt, al ware het onder huiselijke bezigheid en ambstbedrijf; zoo deed de Patriarch *Isaac*. De *H. Schriftuur* getuigt van hem, dat hij tegen den avond langs het veld wandelende, mediteerde. Zoo deden *de H. Drogo, de H. Genoveva, de H. Isidorus*, die bij hun werk steeds bezig waren met God en goddelijke dingen. De *H. Catharina van Sicna*, overladen met werkzaamheden, maakte eene bidplaats in haar hart, waar zij opgesloten bleef en altijd met God bezig was. Zoo deden vele *landlieden*, terwijl zij op het veld werkten; vele *soldaten*, terwijl zij op schildwacht stonden; vele *ambachtslieden*, terwijl zij methunnen arbeid bezig waren; vele *reizigers*, terwijl zij hunne reis voortzetten; vele *scheepslieden*, terwijl zij aan het roer stonden : met één woord, de Heiligen wisten zich altijd met God bezig te houden. De *H. Joseph* heeft er ons een voorbeeld van gegeven; onder het werk

waren zijne gedachten altijd tot God en tot het Kind Jezus gekeerd; doch bovenal heeft *de H. Maagd Maria* hierin uitgemunt. Niets was bekwaam haar Hart van God te verwijderen; altijd, ook als zij at of dronk, zelfs als zij sliep, was zij met God vereenigd; daarom zegt zij in het Hooglied van Salomon: *ik slaap, maar mijn hart waakt.*

25. TEN SLOTTE. Diegenen, welke niet kunnen lezen of geen meditatieboek hebben, moeten daarom den moed niet verliezen, noch de meditatie verzuimen; want ook zij kunnen mediteeren, doch op eene andere wijze. Indien zij God oprecht beminnen en liefde voorde meditatie hebben, dan zal alles goed gaan; want als zij maar bidden, zal de Heer hen bijstaan. Tot stof der meditatie kunnen zij iets nemen uit *het sermooon* dat zij Zondags gehoord hebben, of een *kruisbeeld*. O wat schoon boek een kruisbeeld!... Wat heilzame lessen zijn er in opgesloten!... Daar zien wij een vernederden en lijdenden

God, ons een voorbeeld geven vangeduld, van gehoorzaamheid, van zachtmoedigheid, van ootmoedigheid, van armoede, van liefde, enz. — Ook kunnen zij daartoe gebruiken *den Kruisweg*; telkens ééne, twee of meer statiën overwegende; ook het *Onze Vader*, met aandacht elke vraag overdenkende en op ons toepassende. Deze en soortgelijke punten kunnen zelfs de eenvoudigste menschen overwegen, en wanneer zij het doen met een goed hart en met volharding, zal God, van wien alle goed komt, hen helpen.

Het is reeds gezegden het moet dikwijls herhaald worden: de gaaf van mediteeren is geene gaaf der natuur, noch der geleerdheid, noch van het verstand; het is eene gaaf van God, om welke wij dikwijls moeten bidden, en waarin wij ons voortdurend moeten oefenen, niettegenstaande wij tegenzin of moeite zouden ontwaren; want zoo de meditatie in het begin moeielijk en verdrietig schijnt, naderhand wordt zij zoet en aangenaam; dit hebben

de heiligen en vele godvruchtige personen ondervonden ; ofschoon de meditatie hun in het begin verdrietig was, vonden zij naderhand daarin een waar geluk. Troosten wij ons daarmee ; laten wij moed hebben en volharden, denkende aan den schoonen hemel en aan de eeuwige belooning. Zouden wij ons zelve niet eene kleine moeite willen aandoen, om eeuwig gelukkig te zijn in den hemel ?

§ V. *Over de wijze van mediteeren.*

26. De meditatie wordt in drie deelen verdeeld :

Het 1^e deel is DE VOORBEREIDING,

Het 2^e deel DE OVERWEGING en

Het 3^e deel, HET SLOT.

Het 1^e deel. DE VOORBEREIDING.

De Voorbereiding is tweederlei, te weten *de verwijderde* en *de naaste* Voorbereiding.

De verwijderde voorbereiding bestaat ten eerste hierin : dat men zijn hart en

zijnen geest tracht te zuiveren van alle ijdele gedachten, verbeeldingen en verlangens, ten einde zich beter met God en goddelijke dingen te kunnen bezighouden. Inimmers eene al te groote zorg voor het lichaam of eene al te groote bekommering voor het tijdelijke belet ons bezig te zijn met God: de H. Geest zegt: *Het lichaam, dat bederft, bezwaart de ziel, en de aardsche inwoning drukt den geest neder, die zich met vele gedachten bekommert.* (Sap. 9. 15.) *Corpus quod corrumpitur, aggravat animam, et terrenainhabitatio deprimit sensum, multa cogitantem.*

Ten tweede, bestaat de verwijderde voorbereiding ook hierin: dat men 's avonds te voren, het punt of de stof der meditatie aandachtig leze, en diep in zijn geheugen prente, alsmede dat men denke aan de vrucht, die men uit de meditatie wil trekken, zich afvragende: *wat moet ik uit dat punt leeren?*... Het is van groot belang, er goed op te letten, wijl het welslagen der meditatie er grootendeels van af-

hangt. Om hierin met vrucht te werk te gaan, moeten wij letten op de fouten, waaraan wij hetmeest onderhevig zijn, en op de deugden, waaraan wij de grootste behoefte hebben, ten einde die vrucht uit de meditatie te trekken, welke voor ons het meest geschikt is. In eene apotheek vindt men alle soorten van medecijnen, maar de zieke zou niet voorzichtig doen, met er eene uit te nemen, die hem het eerst in het oog viel ; eveneens zijn in de meditatie alle soorten van vruchten opgesloten, maar alle zijn niet goed voor elken mensch ; wij moeten derhalve ons zelve goed kennen, om eene goede keus te doen, en daarom dikwijls om die kennis bidden in navolging van de Heiligen, zeggende: *Geef, Heer, dat ik mij kenne en dat ik U kenne, en niets dan U begeere.*

Ten derde, behoort nog tot de verwijderde voorbereiding, dat men denke aan de stof der meditatie, des avonds als men te bed gaat, 's nachts als men ontwaakt en 's morgens als men opstaat.

27. De *naaste* voorbereiding bestaat hierin, dat men zich meteen levendig geloof stelle in Gods tegenwoordigheid en met bijzondere aandacht het voorbereidingsgebed zegge.

Wanneer de tijd der meditatiegekomen is, begeeft men zich eerbiedig en ingetogen naar zijne plaats : intusschen verbeeldt men zich, God op een verheven troon te zien, omgeven van millioenen Engelen, die zich uit eerbied voor Hem neerwerpen ; vereenigd met die Engelen, knielt men neder en zegt het voorbereidingsgebed.

Bemerken wij hier : ten eerste, dat wij ons God tegenwoordig moeten voor oogen stellen, *voordat* wij neerknielen ; ten tweede, dat wij dit doen moeten met een *levendig* geloof. 't Is niet genoeg te denken : *God ziet mij* of *God let op mij* ; wij moeten daarvan zoo levendig doordrongen zijn, als zagen wij God op zijnen troon, omgeven van zijne Engelen ; ten derde, dat wij Hem ons moeten voorstellen, niet als afwezig, maar als *bij ons* ; want al kun-

nen wij Hem niet zien, wij moeten toch zoo levendig van zijne tegenwoordigheid doordrongen zijn, alsof wij Hem zagen met onze oogen. Een blinde sprekende met den koning, ziet hem niet, maar 't is hem genoeg te weten, dat hij met den koning spreekt, om van eerbied en hoogachting doordrongen te zijn; zoo is het ook gesteld met iemand, die levendig van Gods tegenwoordigheid doordrongen is.

Om dat geloof aan Gods tegenwoordigheid altijd levendig in ons te houden, moeten wij trachten het bij elk werk te vernieuwen, b. v. bij den maaltijd, bij den arbeid, bij de uitspanning, bij het gebed, bij de wandeling, bij de nachtrust, bij al onze godvruchtige oefeningen, enz., denkende, dat God bij ons is, dat Hij ons ziet, op ons let en eens rekenschap van ons vragen zal, *hoe en uit wat inzicht wij dit.. gedaan hebben?*

De gewoonte van zich altijd in Gods tegenwoordigheid te houden, is zeer voordelig en zeer geschikt om alles goed en

met een zuiver inzicht te doen, en een grooten schat van verdiensten voor den hemel te vergaderen. — Dit weet de duivel zeer goed, en daarom wendt hij alles aan, om ons die oefening te doen verwaarloozen, hetzij door onoplettendheid, onachtzaamheid of verstrooing; hetzij door de vrees voor die kleine moeite, of ook wel uit zorgeloosheid of om andere redenen: doch laten wij er ons met alle zorg op toeleggen, denkende aan de vermaning van den wijzen man: *bereid uw hart tot het gebed en wil niet zijn, gelijk iemand die God verzoekt.*

28. VOORBEREIDINGSGEBED.

Mijn Heer en mijn God, ik geloof dat Gij hier tegenwoordig zijt: (*of voor het H. Sacrament.* Ik geloof, dat Gij hier waarlijk en wezenlijk tegenwoordig zijt in het allerh. Sacrament des Altaars). Ik geloof, dat Gij mij ziet, mij aanhoort, op mij let en eens rekenschap van mij vragen zult.

Ik ben niet waardig voor uw aanschijn te verschijnen, om de menigte mijner zonden en ondankbaarheden ; maar Gij, die zoet zijt en rijk in barmhartigheid, wil dat ik tot U kome ; daarom zal ik met vertrouwen tot U spreken hoewel ik maar stof en asch ben. Allerheiligste Drievuldigheid, Vader, Zoon en H. Geest, verlicht mijn verstand, en beweeg mijnen wil, om deze meditatie met godsvrucht te doen en er heilzame vruchten uit te trekken. *(Hier denkt men aan de stof der meditatie en aan de vrucht, die men er uit wil trekken.) Verder zegt men :*

O Maria, mijne allerbeminnelijkste Moeder, bid voor mij. H. Joseph, H. Engelbewaarder, HH. Patronen en Patronessen, bidt allen voor mij bij den Heer, opdat ik deze meditatie godvruchtig verrichte en er heilzame vruchten uittrekke Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

29. Het 2^e deel. DE OVERWEGING.

Na het voorbereidingsgebed leest men

het punt der meditatie, hetwelk men overweegt en op zich toepast door de volgende zes vragen :

1° *Wat moet ik hier opmerken ?*

2° *Wat moet ik daaruit leeren ?*

3° *Welke beweegredenen heb ik daarvoor ?*

4° *Hoe heb ik mij tot nog toe hierin gedragen ?*

5° *Wat staat mij in het vervolg te doen ?*

6° *Welke beletselen moet ik uit den weg ruimen ? — of — welke middelen aanwenden ?*

30. Bij de 1ste vraag : (*Wat moet ik hieruit opmerken ?*) overweegt men eenvoudig de stof die gelezen is. B. v. Men denkt aan de schoonheid der deugd, die wordt aangeprezen, aan de boosheid der zonden, die gelaakt wordt, of aan de verhevenheid van het voorbeeld, dat ter navolging wordt voorgesteld, enz.

Bij de 2° vraag : (*wat moet ik daaruit leeren ?*) denkt men aan de vrucht, die men uit de meditatie wil trekken. B. v. HOOGACHTING voor de ootmoedigheid, ge-

hoorzaamheid, het geduld, de zuiverheid, zachtmoedigheid, naar gelang de zaak die men overweegt, — of integendeel, AFKEER van deze of gene fout, hetzij van het ongeduld, van den hoogmoed, van de gulzigheid of zinnelijkheid, van de onzuiverheid, enz., volgens de stof der overweging, — of NAVOLGING van den Heilige wiens voorbeeld men heeft overwogen, of van Jezus-Christus, of van de Allerh. Maagd Maria, enz.

Men moet de vrucht, welke men uit de meditatie wil trekken *levendig* in het geheugen en *diep* in het hart prenten, wijl het anders niet mogelijk is haar in *beoefening* te brengen ; dit doet men :

Bij de 3de vraag: (*welke beweegredenen heb ik daarvoor?*)

Bij deze vraag overweegt men de beweegredenen, welke wij hebben om die deugd te beoefenen. — die fout te vermijden of dat voorbeeld na te volgen ; deze beweegredenen zijn :

1^e *Het is billijk.*

2° *Het is rechtvaardig.*

3° *Het is voordeelig of heilzaam.*

4° *Het is zoet en aangenaam.*

5° *Het is licht en gemakkelijk.*

6° *Het is noodzakelijk,*

Door deze beweegredenen, often minste, door eenige van die beweegredenen aandachtig te overwegen, kan men zich gemakkelijk doordringen van de vrucht der meditatie, en tevens zich opwekken om er naar te streven.

De 1ste beweegreden: *het is billijk*. Daarbij kan men denken: «Ja, zeker, het is billijk, dat ik die deugd beoefene... of die fout vermijde, of dat voorbeeld navolge... Het is billijk, dat *ik*, een schepsel van God, een leerling van Jezus-Christus, een kind des hemelschen Vaders; dat *ik*, die aan God ben toegewijd door het H. Doopsel, door het Vormsel, door de H. Communie; dat *ik*, die zoo vele weldaden van God ontvangen heb, dat *ik*, die *deugd*, de zachtmoedigheid, de ootmoedigheid, de matigheid, het geduld, enz. beoefene, of

dat ik *die fout*, de traagheid, de gulzigheid, de onkuischheid, de gramschap, enz., vermijde, of, dat ik *dat voorbeeld* navolge, hetwelk Jezus of Maria of die heilige mij gegeven heeft »

De 2^e beweegreden: *het is rechtvaardig*. Daarbij kan men denken: « Ja, zeker, het is rechtvaardig, dat ik die deugd betrachte of die fout vermijde; wijl God zelf, de Heer van hemel en aarde het mij gebiedt: Hij vordert het van mij, en dus ben ik verplicht Hem daarin te gehoorzamen, wijl ik geheel aan Hem toebehoort en Hij volkomen recht over mij heeft. »

De 3^e beweegreden: *het is voordeelig of heilzaam*. Daarbij kan men denken: « Ja zeker, het is mij voordeelig en heilzaam, dat ik die deugd betrachte, of die fout verfoeie; immers, hierdoor zal ik voldoen voor mijne zonden en voor de tijdelijke straffen, die ik door mijne zonden verdiend heb; ook, zal ik er een grooten schat van genaden door verkrijgen, toenemen in deugden en verdiensten, inni-

ger met God vereenigd worden en een groot loon ontvangen in den hemel. Een wereldling doet zoo veel voor eene kleine belooning; wat moet ik dan niet doen voor eene eeuwige belooning? »

De 4^e beweegreden : *het is zoet en aangenaam*. Daarbij kan men denken : Ja zeker, het is zoet en aangenaam deze deugd te beoefenen of die fout te vermijden : immers Jezus-Christus heeft het mij verzekerd, zeggende : *neemt mijn juk op u en gij zult rust voor uwe zielen vinden ; want mijn juk is zoet en mijn last is licht*. Daar de Zaligmaker het ons verzekert, moeten wij ook gelooven, ofschoon wij er somtijds verdriet of afkeer in vinden. De Heiligen hebben het ondervonden en getuigen ons dat het juk des Heeren zoet en aangenaam is. De H. Augustinus had in het begin veel strijd, veel afkeer, veel verdriet in het vluchten der zonden en in het onderhouden van Gods geboden ; maar nazich overwonnen en geheel aan God gegeven te hebben, kon hij zeggen : « O God, hoe

» zoet werd het mij eensklaps alle ijdele
» zoetheden te derven ! Nu was het mij
» een genoegen alle zoetigheden te verla-
» ten, die ik eerst vreesde te verliezen ;
» want Gij, de waarachtige en opperste
» zoetigheid, verdreeft ze uit mij ; Gij die
» boven alle wellusten zoet zijt, doch niet
» voor vleesch en bloed, Gij verdreeft ze
» uit mij en kwaamt in hare plaats in
» mij. » (*Belijd. 9 Boek. 1 Cap. 2 V.*)

Godzelf zeide aan den H. Franciscus van Assisië : « Franciscus, als gij verlangt
» mijnen wil te kennen, dan moet gij ver-
» achten hetgeen gij bemind hebt: Vrees
» niet !... Hetgeen u voorheen zoet was,
» zal u voortaan bitter, en wat u bitter
» was, zal u aangenaam toeschijnen. »

Zoo moeten wij dan gelooven, dat wij
in den dienst van God, troost en genoegen
zullen vinden. — O wat troost bij het ein-
de van den dag, van deweek, vandemaand
of van het jaar te kunnen denken, dat wij
uit liefde van God dit of dat gedaan, gela-
ten of geleden hebben ? — maar vooral

wat troost zal die gedachte ons geven op ons sterfbed ?

De 3^e beweegreden: *'t is licht en gemakkelijk* .. Hier tracht men zich wederom te overtuigen, dat de zaak niet zoo moeielijk is, als ze ons toeschijnt, of als de duivel ons zoekt wijs te maken. Hetgeen moeielijk is aan de natuur, wordt gemakkelijk door de genade: de grootste moeielijkheden worden licht door Gods genade. Jezus zelf zegt het ons: *mijn last is licht*. Een vleeschelijk mensch, of iemand, die leeft volgens de zinnen, kan dit niet begrijpen; hij verbeeldt zich, dat een deugdzaam leven een vervelend leven is; doch hij bedriegt zich; hetgeen lastig is voor de natuur, wordt gemakkelijk door de genade; daarom zegt de H. Geest: *Vincenti dabo manna absconditum. Ik zal den overwinnaar een verborgen manna geven*; (Apoc. 2. 17.) om dat verborgen manna te genieten, moet men overwinnen, — door zich aan de wereld te onttrekken, door zich zelven te verloochenen en Jezus te

volgen. De moeielijkheid, die wij ontwaren in den dienst van God, komt niet zoo zeer voort uit den dienst zelven, als wel uit de bedorvenheid van onze natuur; gelijk de moeielijkheid, welke een zieke op bed vindt, niet daaruit, maar uit zijne ziekte voortkomt. Ofschoon de zieke veel smart ontwaart op zijn ziekbed, moet hij daarom niet denken, dit te verlaten, dan immers zou zijne ziekte verergeren; maar hij moet medecijnen gebruiken en geduld hebben; als de ziekte geweken is, zal het hem zoet en aangenaam toeschijnen. Zoo ook moeten wij onze inwendige koortsen genezen, door ons zelven te bestrijden, want, zegt de H. Ambrosius: « Onze koorts is de gierigheid; onze koorts is de onkuischheid; » onze koorts is de eerezucht; onze koorts » is de gramschap. » Hetzelfde kan men van alle andere fouten, driften of hartstochten zeggen; wij moeten derhalve medecijnen tegen die koortsen gebruiken, en wanneer wij haar verdreven hebben, zul-

len wij troost in den dienst van God ontwaren; hetgeen eerst zwaar was, zal nu licht worden; en zoo zal bewaarheid worden hetgeen David zegt: *proeft en ziet dat de Heer zoet is*. — De zondaars daarentegen ontwaren bitterheden: de H. Geest zegt: *er is geen vrede voor de boozen*. Zij zelve zullen in den laatsten dag des oordeels klagend uitroepen: « *wij hebben gedwaald — wij hebben moeilijke wegen bewandeld — wij zijn vermoeid geworden op den weg der boosheid*. »

De 6^e beweegreden: *het is noodzakelijk*. Hier tracht men zich wel te doordringen van den zwaren plicht, dien men heeft om deze of gene deugd te beoefenen, of deze of gene ondeugd te vermijden of dezen plicht te volbrengen, dit moet men vooral goed overwegen, als men tegen zekere zaak grooten strijd of daarvan een afkeer ontwaart, denkende: « O ziel, *dit... is u* » noodzakelijk; als gij het verwaarloost, » dan stelt gij u in groot gevaar van eeu- » wig verloren te gaan: indien deze zaak u

» reeds zoo hard valt, hoe zult gij dan den » eeuwigen brand kunnen verdragen? » enz. Deze beweegreden heeft ook kracht in zaken, die de volmaaktheid betreffen. Men denke niet, dat het onverschillig of van weinig belang is, iets hetgeen de volmaaktheid betreft, te doen of niet te doen: immers, als God er ons toe roept, dan is het voor ons eene wezenlijke verplichting daarnaar te streven. Daarom zegt de Apostel Paulus: *Wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondigd zal hebben; want de noodzakelijkheid dwingt er mij toe.* (I. Cor. 9. 16.) Zoo kan ieder Christen, ieder priester, ieder religieus zeggen: « Wee mij indien ik niet ootmoedig, matig, zuiver, enz. zal geweest zijn; want de plicht om het te zijn, ligt op mij. »

31. Bij de 4^e vraag: (*Heb ik tot hiertoe zoo geleefd?*), doe men een onderzoek van geweten, wegens de zaak, die men in de meditatie overwogen heeft. Dit onderzoek moet met groote zorg gedaan worden; wijl men anders de fouten niet ontdekt. Wan-

neer men de zaak slechts oppervlakkig beschouwt, verbeeldt men zich somtijds, dat men ze goed onderhouden heeft; maar als men ze wat nader inziet, bespeurt men dikwijls vele fouten. b. v. Wanneer men zich afvraagt: *ben ik ootmoedig? ... Verdraag ik de vernederingen?* — Dan zal men misschien denken: ja, ik ben ootmoedig; ik verdraag de vernederingen: — maar als men afdaalt tot bijzonderheden, dan ontwaart men dikwijls hoe ver men er nog van verwijderd is. Denkende, b. v. « Hoe » gedraag ik mij, als men mij uitlacht, » bespot, veracht, miskent, vernedert, be- » rispt of bestraft? of: Als men mij ach- » ter anderen stelt? als men naar anderen » luistert, maar voor mij onverschillig is? » — of als men mij moeielijke, geringe » of verachtelijke bedieningen oplegt? . » of als men mij onschuldig aanklaagt, » bestraft of vernedert?... of als men mij » schimpwoorden of verwijtingen toevoegt, » zeggende bij voorbeeld: Hoe!... gij zijt » te onwetend — te traag — te onzinde-

» lijk — te slordig — enz ?... » Als men zoo tot bijzonderheden afdaalt, zal men dikwijls vele fouten ontwaren, en zien dat men niet zoo ootmoedig is, als men eerst meende; want die waarlijk ootmoedig is, verdraagt alles met geduld en liefde; wijl hij overtuigd is, niets beters te verdienen, of zelfs nog meer vernederingen en bitterheden verdiend te hebben; zoodat hij met den profeet Job zegt: *Peccavi, et verè deliqui, et, ut eram dignus, non recepi. Ik heb gezondigd en waarlijk misdaan; maar ik heb niet ontvangen, volgens dat ik verdiend had.* (Job. 33. 27.) Zoo denkt en spreekt de rechtvaardige, die waarlijk ootmoedig is, zelfs dan, al erkent hij zich niet schuldig aan de zaak, waarom hij nu vernederd wordt; want hij is overtuigd, dat hij door andere fouten, waaraan hij zich schuldig kent, meer verdiend heeft, dan alles wat hij op de wereld zou kunnen lijden.

Hetgeen hier gezegd is van de ootmoedigheid kan ook toegepast worden op de liefde en op elke andere deugd... B. v. als

neer men de zaak slechts oppervlakkig beschouwt, verbeeldt men zich somtijds, dat men ze goed onderhouden heeft; maar als men ze wat nader inziet, bespeurt men dikwijls vele fouten. b. v. Wanneer men zich afvraagt: *ben ik ootmoedig? ... Verdraag ik de vernederingen?* — Dan zal men misschien denken: ja, ik ben ootmoedig; ik verdraag de vernederingen: — maar als men afdaalt tot bijzonderheden, dan ontwaart men dikwijls hoe ver men er nog van verwijderd is. Denkende, b. v. « Hoe » gedraag ik mij, als men mij uitlacht, » bespot, veracht, miskent, vernedert, be- » rispt of bestraft? of: Als men mij ach- » ter anderen stelt? als men naar anderen » luistert, maar voor mij onverschillig is? » — of als men mij moeilijke, geringe » of verachtelijke bedieningen oplegt? . » of als men mij onschuldig aanklaagt, » bestraft of vernedert?... of als men mij » schimpwoorden of verwijtingen toevoegt, » zeggende bij voorbeeld: Hoe!... gij zijt » te onwetend — te traag — te onzinde-

» lijk — te slordig — enz ?... » Als men zoo tot bijzonderheden afdaalt, zal men dikwijls vele fouten ontwaren, en zien dat men niet zoo ootmoedig is, als men eerst meende; want die waarlijk ootmoedig is, verdraagt alles met geduld en liefde; wijl hij overtuigd is, niets beters te verdienen, of zelfs nog meer vernederingen en bitterheden verdiend te hebben; zoodat hij met den profeet Job zegt: *Peccavi, et verè deliqui, et, ut eram dignus, non recepi. Ik heb gezondigd en waarlijk misdaan; maar ik heb niet ontvangen, volgens dat ik verdiend had.* (Job. 33. 27.) Zoo denkt en spreekt de rechtvaardige, die waarlijk ootmoedig is, zelfs dan, al erkent hij zich niet schuldig aan de zaak, waarom hij nu vernederd wordt; want hij is overtuigd, dat hij door andere fouten, waaraan hij zich schuldig kent, meer verdiend heeft, dan alles wat hij op de wereld zou kunnen lijden.

Hetgeen hier gezegd is van de ootmoedigheid kan ook toegepast worden op de liefde en op elke andere deugd... B. v. als

men zich afvraagt: *bemin ik God ?... zal men aanstonds zeggen : Ja zeker, ik bemin God* : maar wanneer men verder gaat, dan ziet men dat die liefde zeer flauw is, en bijna den naam van liefde niet verdient. B. v. welke teekenen van liefde geef ik ? — wat doe of lijd ik uit liefde ?... welke opofferingen of verstervingen doe ik uit liefde ?... ben ik uit liefde getrouw aan mijne plichten, getrouw aan mijne voornemens; getrouw jegens den naaste; getrouw in het vermijden van alle, ook van de kleinste zonden ?... wanneer men zich zoo onderzoekt, ziet men dadelijk, dat onze liefde al te flauw is, dan dat zij den naam van liefde verdiene. De Heiligen, die God waarlijk beminden, waren nooit over hunne liefde tevreden; zij wilden altijd meer doen en meer lijden, uit liefde van God, dien zij beminden.

Wanneer men zoo zijn geweten onderzocht heeft, verwekt men een akte van berouw en men maakt een goed *voornemen*. . Hierover in de volgende vraag.

32. Bij de 5^e vraag : (*Wat moet ik in het vervolg doen ?*) — maakt men het voornemen, om zich in de toekomst beter te gedragen. Dit voornemen is de vrucht der meditatie. Heeft iemand een GOED voornemen gemaakt, dan kan men zeggen, dat de meditatie goed gelukt is : heeft iemand geen goed voornemen gemaakt, dan kan men zeggen, dat de meditatie niet goed gelukt is ; zelfs dan, al zou hij de schoonste gedachten of verbeeldingen gehad hebben. Immers die gedachten of verbeeldingen zijn niet meer dan de bladeren en bloemen van eenen boom, ofschoon zij schoon zijn, en tot sieraad dienen ; maar de voornemens zijn de vruchten, indien men deze op zijnen tijd in beoefening brengt

Ik heb gezegd : *een goed voornemen* ; wat is er noodig tot een goed voornemen ?

1° Het moet *werkdadig* zijn ;

2° Het moet *in bijzonderheden* treden ;

3° *Tijdig, doelmatig of toepasselijk* op den

tegenwoordigen toestand, waarin wij ons bevinden ;

4° *Standvastig* ;

5° *Steunende op de ootmoedigheid* ;

6° *Krachtdadig*.

Ten 1ste het voornemen moet *werkdadig zijn*, dat is, het moet eene oefening in zich bevatten ; b. v. om een zaligen dood te verkrijgen, zal ik niet alleen dagelijks iets bidden, maar ook iets doen, b. v. eene kleine versterving in eten, of drinken — of maandelijks, of wekelijks biechten — of zich laten inschrijven in een Congregatie ; in de broederschap der H. Familie, enz.

Ten 2^e het voornemen moet *in bijzonderheden treden*. *Algemeene* voornemens baten weinig, b. v. voortaan zal ik geduldig -- of ootmoedig -- of gehoorzaam zijn ; zulke voornemens baten weinig ; — om met vrucht voornemens te maken, moet men tot *bijzonderheden* afdalen ; dus moet men onderzoeken, wanneer of waardoor, of waarom men valt in die fout, — in die

deugd te kort blijft, ten einde hieromtrent zijn voornemen te maken, denkende, b. v. in DIT of DAT geval—of bij DEZE en GENE gelegenheid zal ik trachten geduldig te blijven zoo als : bij die verongelijking — belediging — vernedering — berisping — bestraffing; — verder trachte men zich daartoe op te wekken, door eene of andere beweegreden, ten einde zich daarin te versterken, denkende b. v. DIT of DAT is weinig vergeleken bij de hel, die ik verdiend had — of bij het vagevuur — of bij den hemel — of bij het lijden van Jezus-Christus en van de Heiligen.

Ten 3^e het voornemen moet *sijdig* of *doelmatig* zijn, dat is, toepasselijk op den toestand, waarin men zich op dat oogenblik bevindt : Het is eene misleiding zich bezig te houden met verbeeldingen of hersenschimmige veronderstellingen, die buiten onze betrekking zijn. B. v. « als » ik dit of dat ware — als ik hier of daar » woonde — zoo ik dit of dat bezat, dan » zou ik zoo leven. » Men houde zich in

tegendeel bezig, met den staat, waarin men zich op het oogenblik bevindt, denkende, b. v. « Nu ben ik hier — nu heb » ik deze plichten — deze fouten — deze » kruisen — deze zwaarigheden — deze » beproevingen — deze gevaren — deze » bekoringen — deze ziekte — deze ver- » nederling — deze middelen van zalig- » heid — deze oversten — deze mede- » broeders, enz. — dus moet ik mij nu zoo » gedragen. »

Evenwel moet men hier opmerken : Ten 1ste, dat het goed en somtijds noodzakelijk is, zich voor te bereiden tot iets, wat men gaat beginnen, ten einde zich te wapenen tegen de gevaren, welke men daar zal ontmoeten, en de middelen te be-ramen, welke noodig zullen zijn, om wel te gelukken.

Ten 2^e, dat het somtijds prijsbaar is, zich voor te bereiden tot heldhaftige deugden, of tot groote offers, welke God misschien van ons zal vorderen. Zoo zal men b. v. om zich voor te bereiden tot alle

kruisen, moeielijkheden, vernederingen, opofferingen, enz., welke wij misschien zullen ontmoeten, zich groote en zware beproevingen voorstellen en zich opwekken om die met liefde te aanvaarden, zich verheugende op deze wijze de blijken zijner liefde aan God te kunnen geven.

Men denke, b. v. « hoe zou ik gesteld » zijn, als men mij, nazwaren arbeid goed » verricht te hebben, bestrafte en met » nieuwen arbeid overlaadde? of als men » mij na vele vermoeienissen een teug » koud water zou weigeren, of, zoo men » mij te midden der hevigste pijnen, zond » der medelijden, of zelfs met hardheid » zou behandelen? » — Bij de eerste beschouwing gevoelt men misschien eenige verbittering; doch aanstonds tracht men dat gevoel te bedwingen, en zich op te wekken, om al die smarten met liefde te aanvaarden, in navolging der Heiligen en vooral van Jezus-Christus. Immers Jezus-Christus, na alles wel gedaan te hebben, werd door zijn eigen volk miskend, gelas-

tegendeel bezig, met den staat, waarin men zich op het oogenblik bevindt, denkende, b. v. « Nu ben ik hier — nu heb » ik deze plichten — deze fouten — deze » kruisen — deze zwaarigheden — deze » beproevingen — deze gevaren — deze » bekoringen — deze ziekte — deze ver- » nederling — deze middelen van zalig- » heid — deze oversten — deze mede- » broeders, enz. — dus moet ik mij NU zoo » gedragen. »

Evenwel moet men hier opmerken : Ten 1ste, dat het goed en somtijds noodzakelijk is, zich voor te bereiden tot iets, wat men gaat beginnen, ten einde zich te wapenen tegen de gevaren, welke men daar zal ontmoeten, en de middelen te be-ramen, welke noodig zullen zijn, om wel te gelukken.

Ten 2^e, dat het somtijds prijsbaar is, zich voor te bereiden tot heldhaftige deugden, of tot groote offers, welke God misschien van ons zal vorderen. Zoo zal men b. v. om zich voor te bereiden tot alle

kruisen, moeielijkheden, vernederingen, opofferingen, enz., welke wij misschien zullen ontmoeten, zich groote en zware beproevingen voorstellen en zich opwekken om die met liefde te aanvaarden, zich verheugende op deze wijze de blijken zijner liefde aan God te kunnen geven.

Men denke, b. v. « hoe zou ik gesteld » zijn, als men mij, nazwaren arbeid goed » verricht te hebben, bestrafte en met » nieuwen arbeid overlaadde? of als men » mij na vele vermoeienissen een teug » koud water zou weigeren, of, zoo men » mij te midden der hevigste pijnen, zonder medelijden, of zelfs met hardheid » zou behandelen? » — Bij de eerste beschouwing gevoelt men misschien eenige verbittering; doch aanstonds tracht men dat gevoel te bedwingen, en zich op te wekken, om al die smarten met liefde te aanvaarden, in navolging der Heiligen en vooral van Jezus-Christus. Immers Jezus-Christus, na alles wel gedaan te hebben, werd door zijn eigen volk miskend, gelas-

terd en mishandeld ; en toch was Hij jegens hen goedgeunstig, en minzaam, en had meer medelijden met hen dan met zich zelven ; daarom zeide hij : *Weent niet over mij, maar weent over u zelven en over uwe kinderen ; want indien zij zoo handelen met het groene hout, wat zal er dan van het dorre geworden? — Zoo moeten wij ook doen ; of als er de gelegenheid zich niet toe aanbiedt, dan moeten wij ten minste het verlangen hebben om zoo te doen, en ons daartoe opwekken.*

Zoo deed *Joannes Ximenes*, een leekbroeder der Jesuiten. Den ganschen dag op het land gearbeid hebbende, en 's avonds naar het klooster terugkeerende, stelde hij zich voor, bestraft, vernederd, verstooten of met nieuwen arbeid overladen te worden, en vroeg zich zelven dan af : « Joannes, hoe zoudt gij in die gevallen gesteld zijn ? Zoudt gij tevreden » wezen ? Zoudt gij die beleediging met » liefde aanvaarden ? Zoudt gij u daarover » verheugen ? » Dan trachtte hij gevoelens

van tevredenheid, van liefde, ja zelfs van blijdschap, in zich op te wekken, zich verheugende, waardig gevonden te zijn, uit liefde van Jezus versmaadheden te lijden; en aan Hem gelijkvormig te worden.

Op soortgelijke wijze trachtte de H. Franciscus van Assisi zich zelven en ook zijnen kloosterbroeder Leo voor te bereiden, om alles uit liefde van God te willen lijden. Met broeder Leo sprekende, veronderstelde hij, dat zij, na eene moeielijke reis en na veel geleden te hebben door den regen, de koude of hitte, 's avonds laat aan het klooster kwamen, en dat zij dan, in plaats van binnen te mogen komen, overladen werden met scheldwoorden en stokslagen. Dan trachtte hij zich enden broeder op te wekken, om zulks met blijdschap te aanvaarden, en zeide: » Let wel op, Broeder Leo, daarin bestaat » de ware, de volmaakte blijdschap. » Door zulke gedachten aangemoedigd en voorbereid, was hij in alles wat hem over

kwam verheugd en niets was in staat hem te ontstellen...

De H. Theresia verhaalt, dat een zeer godvruchtige religieus het voornemen had gemaakt, van altijd, ook in de moeilijks- te omstandigheden onmiddellijk te gehoorzamen. Eens gebeurde het, dat hij 's avonds gansch vermoeid te huis kwam en zich nederzette, om wat te rusten. De overste hem daar zoo vindende, gebod hem aanstonds naar den tuin te gaan, om te werken. Dit gebod viel hem pijnlijk; maar ofschoon hij grooten strijd gevoelde, gehoorzaamde hij toch aanstonds, wijl hij tot alles voorbereid was: hij was nogtans inwendig een weinig ontevreden, en gehoorzaamde niet met blijdschap. Toen hij uitging, verscheen hem Jezus, met zijn kruis op de schouders, en gaf hem te verstaan, dat de arbeid, die hem zoo moeilijk en zoo onredelijk scheen te zijn, niets was in vergelijking met hetgeen Jezus voor hem gedaan en geleden had, *gehoor-*

zaam zijnde tot den dood, ja tot den dood des kruises.

Het is dus voordeelig zich tot groote en verhevene deugden voor te bereiden; doch onder voorwaarde, dat men te gelijk het voornemen maakt, om zeker de kleine moeielijkheden, die dagelijks voorkomen, met liefde en blijdschap te aanvaarden. B. v. spijtige woordjes, beleedigingen, vernederingen, moeielijkheden, arbeid, ontheringen, koude, hitte, enz.

Ten 4^e het voornemen moet *standvastig* zijn, dat is, men moet gedurende eenigen tijd op hetzelfde voornemen terugkomen, ten einde de fout, waaraan men het meest onderhevig is, uit te roeien, of de deugd, waaraan men de grootste behoefte heeft, te verkrijgen. — De deugd is gelijk aan eene plant, die langzaam opgroeit -- aan een kind, dat langzaam leert loopen — aan een jongeling, die langzaam zijn ambacht leert; daarom moet men zich eenigen tijd met dezelfde zaak bezighouden, ten einde door aanhoudende pogingen er

in te slagen. De profeet David zegt: *Eene zaak heb ik van den Heer verzocht en deze zal ik blijven verzoeken, om te mogen wonen in het huis des Heeren al de dagen mijns levens.* Zoo moeten wij dan één en dezelfde zaak dikwijls vragen, en blijven vragen; en hierom moeten wij dikwijls hetzelfde voornemen vernieuwen; want alleen door herhaalde oefening zullen wij onze fouten kunnen uitroeien, of de deugden die ons het meest noodig zijn, kunnen verkrijgen.

Ten 5e het voornemen moet steunen op *de ootmoedigheid*, dat is, wij moeten ons zelve mistrouwen, en ons levendig doordringen van onze eigene zwakheid en van ons onvermogen, wijl wij uit ons zelve niets goeds ter zaligheid kunnen; zelfs kunnen wij uit ons zelve geene goede gedachten vormen. Een der grootste redenen, waarom wij dikwijls aan de voornemens te kort blijven, is dat wij te veel steunen op ons zelve, en op den goeden wil, dien wij op dat oogenblik hebben;

even gelijk de apostel Petrus, die zeide : *Heer, al zouden allen U verloochen en ; ik zal het toch nimmer doen ; ik ben bereid met U in den kerker en den dood te gaan.* Toen Petrus zoo sprak, sprak hij ongetwijfeld volgens de meening van zijn hart, en, daar hij niet aan zijne zwakheid dacht, vergat hij te bidden en bezweek spoedig onder de bekoring. Had Petrus zich zelven mistrouwd en gebeden, opdat God hem zoude gelieven te versterken, dan zou hij niet gevallen zijn ; maar dewijl hij op zich zelven vertrouwde, het gebed verwaarloosde en zich in het gevaar begaf, viel hij bij de eerste bekoring. — Wij moeten ons zelven mistrouwen, niet om kleinmoedig te worden, maar om ons vertrouwen te stellen op God, door wien wij alles kunnen. De apostel Paulus zegt : *Ik kan alles in God die mij versterkt ;* en de Heiligen waren gewoon te zeggen : *Tam nihil ex me, tamen omnia ex Te, Deus !* *Gelijk ik niets kan uit mij zelven, zoo kan ik alles door U mijn God !* Op God vertrouwende,

moeten wij bidden, ten einde Hij ons gelieve bij te staan en te helpen, opdat wij de voornemens, die wij gemaakt hebben, ook ten uitvoer brengen.

Ten 6^e, het voornemen moet *krachtadig* zijn, dat is, dat men bezorgd moet wezen, om het in beoefening te brengen, in weerwil van alle moeielijkheden, die men ontmoet; en de gelegenheden, die zich daartoe aanbieden, met gretigheid aanvaardt, ook dan, wanneer men daarvan een afkeer heeft of tegenzin gevoelt. Wanneer men zijne voornemens niet ten uitvoer brengt, gelijk men aan boomen, die jaarlijks weeldrig bloeien en veel beloven, maar nimmer vruchten dragen; en die bijgevolg verdienen uitgeroeid en in het vuur geworpen te worden. — Ten einde getrouw aan de voornemens te zijn, moet men met alle mogelijke zorg de beletselen van zich verwijderen, en hierover wordt gehandeld in de zesde vraag.

33. Bij de 6^e vraag: (*welke beletselen moet ik uit den weg ruimen? of welke mid-*

delen aanwenden ?), onderzoekt men zich waarom men gewoonlijk aan zijne voornemens te kort blijft... Somtijds is het eene kwade gewoonte, of eene ongeregelde neiging — somtijds de verstrooidheid des geestes of eene al te groote uitgestortheid der zinnen — somtijds eene ongeregelde nieuwsgierigheid om iets te zien, te hooren, of te weten. Hierom werd de apostel Petrus, die zich te zeer over het lot van Joannes bekommerde, grootelijks door Christus berispt. Toen de Zaligmaker aan Petrus voorzegde, dat hij den marteldood zou sterven, was hij nieuwsgierig te weten, wat er van Joannes zou geworden: doch Jezus antwoordde: *Als Ik hem zoo wil laten, wat gaat u dat aan? volg gij mij.* — Somtijds eene zekere onverstorvenheid, waardoor men te veel gehecht is aan gemakzucht, of zinnelijke voldoeningen, b. v. in eten, drinken, slapen of uitspanningen. — Somtijds eene al te groote gehechtheid aan één of ander schepsel, b. v. aan zeker persoon, aan zekere bediening

of plaats, of aan iets anders, al ware het slechts aan een prentje. — Iedere gehechtheid is nadeelig en kan een beletsel zijn ; dus als middel om aan zijn voornemen getrouw te blijven, moet men zich er op toelleggen, om alle gehechtheid te verbreken, zich van die zaken te verwijderen en zijne kwade neigingen of gewoonten krachtdadig te bestrijden. — Ongetwijfeld kost dit moeite; daarom moeten wij bidden, teneinde God ons versterke en wij *in* God en *door* God alle moeielijkheden te boven komen. *In Deo transgrediār murum* ; in en door God zal ik den muur overstappen en de moeielijkheid te boven komen.

34. Ten laatste behoort men nog op te merken, dat men de overwegingen met behulp der bovengenoemde vragen, niet op eene dorre wijze, noch enkel redeneerende moet verrichten ; maar dat men ze moet verlevendigen door godvruchtige gevoelens, verzuchtingen en gebeden, zoo dat men tusschen de overwegingen alle

soort van verzuchtingen of gebeden men-
ge, b. v., van geloof, van hoop, van liefde,
van berouw, van ootmoedigheid, van
dankbaarheid, van verwondering, van
aanbidding, van lof, enz., volgens de stof
die men overweegt, of volgens de gevoe-
lens welke God ingeeft.

Een voorbeeld.

In de meditatie: *Over de grootheid der
liefde van God tot den mensch.* Na de eerste
vraag: *Wat moet ik in dit punt bemerken,*
overwogen, en daarbij de grootheid van
Gods liefde beschouwd te hebben, zou men
kunnen zeggen :

» O God, hoe groot is uwe liefde ! Hoe
• kunt Gij ondankbare menschen zoo zeer
» beminnen... Hoe kan het zijn, dat ik
» U zoo weinig bemin?... O liefde ! — O
» God, hoe groot is uwe liefde !. . »

Na de 2^e vraag: *Wat moet ik hieruit lee-
ren?* overwogen en daarbij geleerd te
hebben, God boven al te beminnen ; zou
men de volgende verzuchtingen kunnen
doen :

• O ja, mijn God, zeker moet ik hieruit
» leeren, U te beminnen ! — Wien zou ik
» beminnen, indien ik U niet beminde ?
» Ach, mijn God, ik bid U, geef mij toch
» uwe liefde — geef mij eene vurige, eene
» standvastige, een eeuwigdurende liefde. »

Na de 3^e vraag: *Welke beweegredenen heb ik daartoe ?* overwogen, en daarbij gezien te hebben, dat het billijk, rechtvaardig, heilzaam, aangenaam, gemakkelijk en noodzakelijk is God te beminnen, kan men eenige verzuchtingen doen, zeggende b. v. : « O ja, mijn God, zeker is het
» *billijk*, U te beminnen; Gij immers zijt
» mijn Vader, mijn Weldoener, mijn
» Schepper, mijn Opperste en eenigste
» goed; Gij hebt mij het leven en alles,
» wat ik heb, gegeven; Gij hebt mij door
» het Doopsel aangenomen voor uw kind,
» en gespaard, toen ik in zonden leefde;
» 't is dan billijk dat ik U beminne; 't is
» daarenboven *rechtvaardig*, wijl Gij het
» mij gebiedt, en het met recht van mij
» vordert, aangezien Gij de Heer en Mees-

» ter van alles zijt; en dan hoe *voordeelig*
» en heilzaam zal dit voor mij zijn?...
» wanneer ik U bemin, zal ik ook door U
» bemind worden, en alle genaden van U
» verkrijgen. — O, God, hoe *zoet* en goed
» is het, U te beminnen! Gij immers be-
» sluit in U alle zoetigheden, en Gij alléén
» zijt genoeg om ons volkomen te verza-
» digen. En dan, hoe *gemakkelijk* is het U
» te beminnen! Misschien zal iemand
» zeggen: ik ben te zwak, om zoo strenge
» boetvaardigheid te doen; om zoo veel te
» vasten; zoo lang te bidden; maar zulks
» kan men niet zeggen, ten aanzien der
» liefde: want niets is er gemakkelijker of
» aangenamer, dan te beminnen. Daaren-
» boven is dit *noodzakelijk*, want zonder U
» te beminnen, is de zaligheid onmogelijk.
» — O God van liefde, geef mij uwe liefde
» — geef mij eene vurige, eene standvas-
» tige liefde, dan ben ik rijk genoeg en
» vraag U niets anders. »

Na de 4^e vraag: *hoe heb ik mij tot nog toe hierin gedragen?* overwogen en daarbij

onderzocht te hebben, hoe men tot hiertoe God bemind heeft, doet men wederom eenige verzuchtingen: B. v. « Helaas, mijn » God, hoe flauw is mijne liefde! Ik zeg, » dat ik U bemin, maar beter zou ik zeggen, dat ik U niet bemin, omdat mijne » liefde te flauw is, en den naam van liefde niet verdient. Ach, hoe weinig doe of » lijd ik nog uit liefde voor U! Geef mij » eene vurige liefde, om alles uit liefde » van U te doen en te lijden. »

Na de 5e vraag: *wat staat mij in het vervolg te doen?* overwogen en daarbij het voornemen gemaakt te hebben, om voortaan God alleen te beminnen, en dit door werken te toonen, kan men de volgende verzuchtingen doen: « O mijn God, ik » verlang vuriglijk, U alléén te beminnen! » O hadde ik millioenen harten, om U » vuriglijk te beminnen. — Om U te beminnen met die liefde, waarmede Maria » U beminde, toen zij nog op de aarde » was, en waarmede zij U bemint, nu zij » in den Hemel is!... O God, ik wil het

» thans bij geene enkele verzuchtingen
 » laten; maar ik wil mijne liefde toonen
 » door de werken; daarom zal ik uit liefde
 » tot U DIT... doen — of DIT... lijden — of
 » mij van DEZE vermaken onthouden — of
 » mij in DIEZAKEN versterven. Ziedaar mijn
 » besluit; ik bid U versterk mij, want ik
 » ben zoo zwak. » enz.

35. AANMERKING. — De gevoelens en verzuchtingen, waarvan zoo even gesproken is, moeten *kort*, en *eenvoudig*, maar *hartelijk* zijn, zonder zich aan eenige woorden te binden; men volge daarin de gevoelens zijns harten en de ingeving des H. Geestes. Hetgeen in n° 34 gezegd is, dient slechts tot voorbeeld; maar niet om er zich slaafsch aan te houden.

Het is zeer voordeelig, dezelfde gedachten, of dezelfde gevoelensen verzuchtingen dikwijls te herhalen.

De H. Augustinus hield zich somtijds geheele dagen en nachten bezig met dit gebed: *Geef, Heer, dat ik mij kenne, en dat ik U kenne en niets dan U begeere.* De H.

Franciscus van Assisi herhaalde duizend malen : *mijn God en mijn Al !*

David herhaalt in den 135^{en} Psalm 27 maal deze woorden : *Quoniam in æternum misericordia ejus. Want zijne barmhartigheid is eeuwig.*

De Engelen in den hemel geven zich geene rust, noch dag noch nacht, in alle eeuwigheid zingende : *Heilig, heilig, heilig, de Heer en God der heerkrachten.*

Zoo kunnen wij ons dikwijls zeer voordeeligen langen tijd met dezelfde verzuchtingen bezig houden : denkende, b. v. « O » God, liever sterven, dan U te vergrammen ! » « O konde ik sterven, opdat alle menschen U beminnen ! »

« O hadde ik een oneindig getal harten, brandend van liefde, om U te beminnen ! »

36. Het 3^e Deel. HET SLOT.

Ten 1ste. Bij het einde der meditatie dankt men God, voor de ontvangene verlichtingen, genaden en weldaden, en men vraagt Hem vergiffenis over de fouten, waaraan men zich kan schuldig gemaakt

hebben, hetzij door traagheid, dorheid, verstrooiingen, slaperigheid, enz.

Ten 2^e. Men vernieuwt de voornemens, die men gemaakt heeft.

Ten 3^e. Overtuigd van zijne zwakheid en van zijn onvermogen, bidt men met de meest mogelijke vurigheid om genaden, ten einde zijne voornemens ten uitvoer te brengen. — Eindelijk

Ten 4^e. Men stelt zich en zijne voornemens in de H. H. Harten van Jezus en Maria.

Al deze akten zijn in het volgende Sluitgebed vervat.

SLUITGEBED.

Groote God, ik dank U voor alle ontvane weldaden en vooral voor de verlichtingen, die Gij mij gedurende deze meditatie verleend hebt. — Ik vraag U ootmoedig vergiffenis voor alle fouten, onvolmaaktheden en gebreken, waaraan ik mij gedurende deze meditatie kan schuldig gemaakt hebben.

Ik draag mij zelve en mijne voornemens aan U op; deze voornemens zijn... *(Hier herdenkt men zijne voornemens en vernieuwt dezelve. — Verder bidt men :)* O God, versterk mij opdat ik deze voornemens stiptelijk ten uitvoer brenge: immers zonder uwe genade kan ik niets, zelfs niet eene goede gedachte vormen, veel minder een goed voornemen ten uitvoer brengen.

Heere Jezus, ootmoedig aan den voet van uw heilig kruis nedergeknielt, beveel ik mij en mijne voornemens aan U aan, alsmede het welzijn der heilige Kerk, de geestelijke en tijdelijke belangen mijner familie, de ongelukkige en arme zondaars, de rechtvaardigen, bijzonder die het godvruchtigste zijn jegens het heilig Sacrament des Altaars en jegens de H. Maagd Maria, de bedienaars der H. Kerk en de zielen in het Vagevuur.

O Jezus, laat toe, dat ik voortaan in uw H. Hart wone, om U meer en meer te beminnen, om voor U te leven, voor U te

lijden, en voor U te sterven. — Verberg mij in uw H. Hart, om nooit meer in zonden te vallen, U alléén te beminnen, in alles met Gods wil tevreden te zijn, en te volharden in het goede tot het einde mijns levens toe.

O Maria, mijne allerbeminnelijkste Moeder, bid voor mij! — H. Joseph, H. Engelbewaarder, HH. Patronen en Patronessen en alle Gods lieve Heiligen en Engelen, bidt gezamenlijk voor mij bij den Heer, opdat ik getrouw blijve aan mijne voornemens en volharde in het goede tot het einde toe. Amen. *Salve Regina*, — of — *Onze Vader* en *Wees gegroet*.

37. BEMERKING.

1° Na de meditatie, onderzoekt men zich, om te zien, of men de regels der meditatie, zoowel de voorbereiding, als de overweging en het slot betreffende goed onderhouden heeft: vooral geve men acht op het voornemen, dat men gemaakt heeft; men beveelt het Gode andermaal aan en

bidt Hem vuriglijk, ons te versterken, ten einde het, in weerwil van alle moeielijkheden of bekoringen, stipt ten uitvoer te brengen.

2°. De H. Franciscus de Sales vermaant ons, een *geestelijken ruiker* uit de meditatie te verzamelen en bij ons te dragen, ten einde gedurende den dag onzen geest er door te verkwikken, en ons er door op te wekken, om het voornemen te onderhouden.

Door den *geestelijken ruiker* verstaat men een goede gedachte, zinspreuk, gezegde of waarheid uit de H. Schriftuur, of uit de HH. Vaders of uit andere godvruchtige schrijvers, welke ons het meest getroffen heeft; men tracht die vast in het geheugen te prenten en bij zich te dragen, ten einde den geest er door te verkwikken. gelijk iemand die uit eenen tuin een bloemenruiker met zich neemt, om zich door zijnen aangename geur nog van tijd tot tijd te verkwikken.

't Is zeer voordeelig en tevens gemakke-

lijk dezen geestelijken ruiker te doen bestaan uit een schietgebed, dat op de liefde steunt; en dikwijls door den dag hetzelfde te herhalen, b. v. alle uren of half uren of zelfs een kwartier uurs, zoo als vele heiligen gewoon waren te doen. Men laat dat schietgebed overeenkomen met het voornemen dat men gemaakt heeft. B. v. om de ootmoedigheid te beoefenen, zegge men: « O Jezus, geef mij uwe liefde, opdat ik ootmoedig zij — O Jezus, geef mij » uwe liefde, opdat ik *dexe* vernedering — » of *dexen* smaad — of *dexe* verachting — » of *dexe* verongelijking... geduldiglijde. «

Om de gehoorzaamheid te beoefenen, zegge men: « O Jezus, geef mij uwe » liefde, opdat ik gehoorzaam zij... opdat » ik blindelings gehoorzame... opdat ik » vlijtig, zonder vertraging gehoorzame... » opdat ik voortdurend gehoorzaam zij... » enz. »

Om het geduld te beoefenen, zegge men: » O Jezus, geef mij uwe liefde, opdat ik » *dit* ongemak — of *dexe* pijn — of *dit*

» verdriet — of *dexe* moeielijkheid — of
» *dexe* oneer — of *dexe* armoede — of *de-*
» *zen* tegenspoed — of *dexe* beproeving —
» of *dexe* koude, enz., met geduld, ja zelfs
» met blijdschap verdrage. »

Op dezelfde wijze kan men in andere gevallen: korte schietgebeden doen; dusdanige schietgebeden herhaalt men dikwijls gedurende den dag, en zoo wordt het voornemen steeds in ons verlevendigd en tevens versterkt door de genade, welke God ons geeft, terwijl men Hem daarom bidt.

3°. De H. Alphonsus vermaant ons na de meditatie de ingetogenheid des geestes te bewaren, en de verstrooidheid der zinnen zoo veel mogelijk te vermijden, wijl men zich anderszins in gevaar stelt, de zalving des H. Geestes, die men door de meditatie ontvangen had, aanstonds te verliezen. Men trachte daarentegen die zalving zorgvuldig te bewaren, door gebruik te maken van de navolgende regels, welke de H. Alphonsus aanduidt.

a) Nimmer beginne men eenig werk zonder het vooraf aan God opgedragen te hebben ;

b) Nimmer late men een kwartier uurs voorbijgaan, zonder het hart tot God te verheffen, in welke bezigheid men zich ook moge bevinde ;

c) Men make zich gewoon, het hart tot God te verheffen, wanneer men een werk eindigt — of zich van de eene plaats naar de andere begeeft — of werkeloos ergens moet wachten, om iemand te spreken — of eene bediening — eene plechtigheid — of welk andere bezigheid ook te beginnen.

d) Men beware het stilzwijgen en de eenzaamheid, en men vermijde zorgvuldig de verstrooidheid der zinnen alsmede de nieuwsgierigheid.

4°. Eindelijk, om de vrucht der meditatie te bewaren, leeren de godvruchtige schrijvers nog, dat men de bijzondere verlichtingen, de goede gedachten, die ons het meest getroffen hebben. en de goede voornemens moet aanteekenen en

van tijd tot tijd herlezen, opdat ze dieper in het hart geprent en nauwkeuriger in beoefening gebracht worden.

5°. Hoe zou het komen dat er velen zijn die dagelijks mediteeren, en toch altijd even onvolmaakt blijven? of welk is de oorzaak, dat sommige personen geen voordeel uit de meditatie trekken, terwijl de Heiligen er steeds met zoo veel nut gebruik van gemaakt hebben?

Er kan geene andere oorzaak zijn, dan dat zij de meditatie niet behoorlijk verrichten, en zich zelve geene genoegzame moeite geven, omze wel te doen. Daarom is het van groot belang, dat men van tijd tot tijd onderzoekte, of men ook al de regels der meditatie onderhoudt, ten einde zijne fouten te zien en zich er van te be teren.

ONDERZOEK OMTRENT DE MEDITATIE.

I. AANGAANDE DE VOORBEREIDING.

Heb ik 's avonds te voren *de stof* der meditatie met aandacht gelezen? Heb ik

gedacht *aan de vrucht* der meditatie? Heb ik er nog aan gedacht 's avonds bij het naar bed gaan, des nachts wakker wordende, en 's morgens bij het opstaan? Heb ik getracht, naar de meditatie gaande, mij levendig te doordringen van Gods tegenwoordigheid? Heb ik mij daarna, in vereeniging met de Engelen, eerbiedig op de knieën neergezet? Heb ik met eerbied en vurigheid het voorbereidingsgebed gezegd, en nederig den bijstand des Heeren afgesmeekt?

II. AANGAANDE DE OVERWEGING.

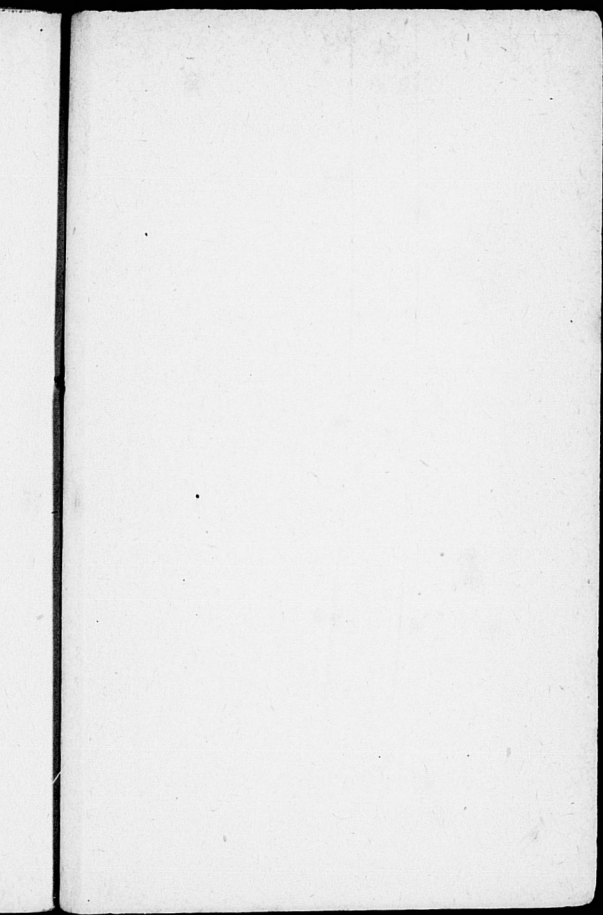
Heb ik gebruik gemaakt van de zes vragen en hoe? Heb ik ernstig op het voornemen gelet, door te overdenken, dat het zoo *billijk, rechtvaardig, heilzaam, gemakkelijk, troostend* en *noodzakelijk* is? Heb ik getracht goede gevoelens, verzuchtingen en smeekingen in mij op te wekken? Heb ik goede voornemens gemaakt? waren zij *werkladig*, voor *bijzondere* gevallen, overeenkomstig met den staat;

waarin ik mij thans bevind ? — Steunden zij ook op goede beweegredenen en vooral op de ootmoedigheid, in de overtuiging dat ik niet bekwaam ben, dezelve te volbrengen, tenzij God mij helpe ? Heb ik tot God mijne toevlucht genomen door het gebed, ten einde Hij mij gelieve bij te staan ?

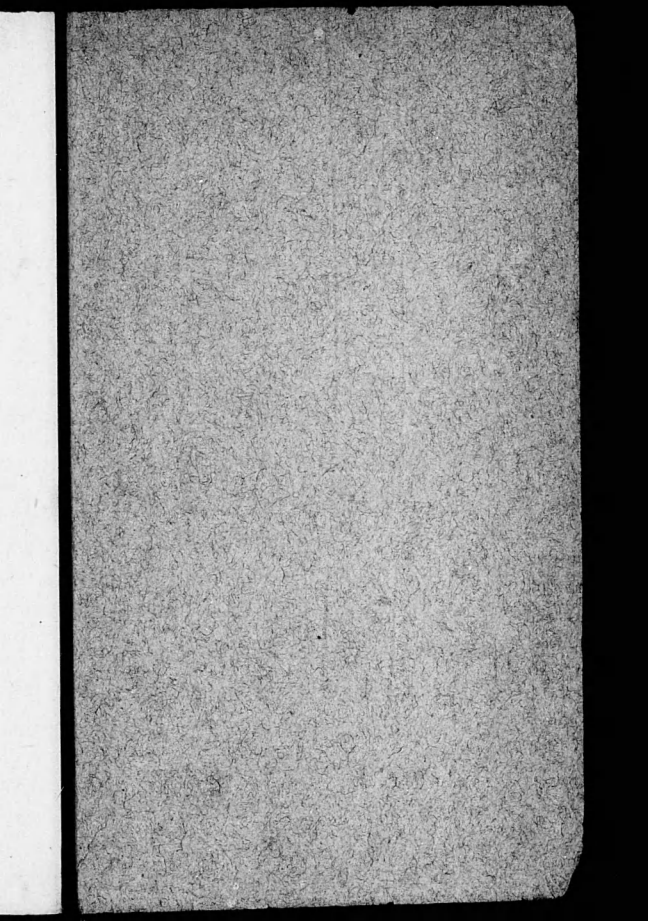
III. AANGAANDE HET SLOT.

Heb ik de meditatie gesloten door hartelijk te bidden, door God te bedanken, door Gode de voornemens aan te bevelen, door een geestelijken ruiker uit de meditatie mede te nemen ?

Niemand moet zich van dit onderzoek laten afschrikken, om de menigvuldigheid der vragen, welke er voorgesteld worden ; want zoo haast men de manier van mediteeren goed kent, zal men aanstonds zien, of men aan het een of ander punt ontbroken heeft — dit ziende, moet men zich voor God vernederen, zijne fout oprecht verfoeien en het voornemen maken, zich er van te beteren.

BIJ DENZELFDEN UITGEVER.

De Eenzame Duif, meditatiën voor den Advent en den Kersttijd, nagelaten werk van den Weleerw. Pater Egidius Vogels, Redemptorist. Prijs : fl. 0,75 ; franco per post, fl. 0,85.

Veertig verschillende Communie-oefeningen door E. Vogels. Prijs : fl. 1,25 ; franco per post fl. 1,35.

De Meimaand ter eere van O. L. Vrouw. van Altijddurenden Bijstand door E. Vogels. Prijs : gebrocheerd, fl. 0,30 ; gebonden, fl. 0,50.

De Weg der Goddelijke liefde door Th. Bensdorp, Redemptorist.
Prijs in percaline band, fl. 1,00
in fijn kalfsleder, fl. 2,50
